

**TÜRKİYE CUMHURİYETİ
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SAĞLIK BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ**

**GENÇLİK MERKEZİ FAALİYETLERİ VE ÜYELERİN
GENÇLİK MERKEZLERİNİ KULLANIM DÜZEYLERİNİN
İNCELENMESİ**

**Hazırlayan
Özlem YILMAZ**

**BEDEN EĞİTİMİ VE SPOR ANABİLİM DALI
YÜKSEK LİSANS TEZİ**

**Tez Danışmanı
Dr. Öğr. Üy. Rüstem ORHAN**

2019 - KIRIKKALE

Kırıkkale Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü

Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı Yüksek Lisans Programı çerçevesinde yürütülmüş olan bu çalışma aşağıdaki jüri üyeleri tarafından Yüksek Lisans Tezi olarak kabul edilmiştir.

Tez Savunma Tarihi: 06./07/2019

İmza
Doç. Dr. Mutlu TÜRKMEN
Bayburt Üniversitesi, BESYO
Jüri Başkanı

İmza
Doç. Dr. Mehmet ÖÇALAN
Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
Üye

İmza
Dr. Öğr. Üyesi Rüstem ORHAN
Kırıkkale Üniversitesi, Spor Bilimleri Fakültesi
Üye

İçindekiler

KABUL VE ONAY	HATA! YER İŞARETİ TANIMLANMAMIŞ.
İÇİNDEKİLER	II
ÖNSÖZ	IV
SİMGELER VE KISALTMALAR	V
ŞEKİLLER	VI
ÇİZELGELER	VII
ÖZET	IX
1.GİRİŞ	1
1.1. Gençlik, Serbest Zaman ve Rekreasyon Kavramları	3
1.1.1. Gençlik.....	3
1.1.2. Serbest Zaman-Boş Zaman.....	7
1.1.2.1. Serbest Zamanı Değerlendirmeyi Etkileyen Faktörler.....	8
1.1.2.2. Rekreasyon Etkinlikleri, Amacı ve Önemi	9
1.2. Uluslararası Gençlik Politikaları.....	10
1.2.1. Avrupa’da Gençlik Politikası Modelleri	10
1.2.2. Avrupa Birliği Gençlik Politikaları.....	10
1.2.3. Bazı Avrupa Ülkelerinde Gençlik Politikaları ve Rekreasyon Çalışmaları	14
1.2.4. ABD’de Gençlik ve Rekreasyon Çalışmaları	18
1.2.5. Dünya’da Genç Nüfus ve Gençlik Politikaları Üzerine Değerlendirme	21
1.3. Ulusal Gençlik Politikası Belgesi	23
1.3.1.Gençlik Politikalarının Temel Amacı	24
1.3.2. Gençlik Politikalarının Uygulama Alanları	25
1.3.3. Kalkınma Planlarında Gençlik ve Serbest Zamanı Değerlendirme Kararları	27
1.4. Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri	28
1.4.1. Gençlik Merkezleri Tarafından Yapılan Çalışmalar	29
1.4.2. Gençlik Merkezlerinin Ülkemizdeki Mevcut Durumu	31
1.5. Yabancı Ülkelerde (Yurtdışında) Gençlik Merkezleri	32
1.6. Atatürk’ün Gençlik ile ilgili Düşünceleri.....	34

1.7. Gençlik Merkezleri Alanında Yapılan Araştırmalar	35
2. GEREÇ VE YÖNTEM.....	38
2.1 Araştırma Grubu	38
2.2. Veri Toplama Aracı	38
2.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması.....	44
3. BULGULAR.....	46
3.1. Örneklem Grubuna Ait Bulgular	46
3.3. Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumlarının Alt Boyutlara Göre Değerlendirmesi	53
3.4. Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları Onların Demografik Özellikleri Bakımından Fark Göstermekte Midir?	54
a) Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçları	54
b) Yaşanılan il değişkenine göre yapılan analiz sonuçları	55
c) Yaş değişkenine göre yapılan analiz sonuçları	57
d) Anne eğitim durumu değişkenine göre yapılan analiz sonuçları	58
e) Baba eğitim durumu değişkenine göre yapılan analiz sonuçları.....	60
f) Gençlik merkezine üyelik süresi değişkenine göre yapılan analiz sonuçları.....	61
4. TARTIŞMA VE SONUÇ	63
KAYNAKLAR	66
EKLER	71
ÖZGEÇMİŞ	74

Önsöz

Danışmanım olarak beni onurlandıran, çalışmalarım ve araştırmalarımnda bilgi ve deneyimleri ile desteğini esirgemeyen Dr. Öğretim Üyesi Rüstem ORHAN'a, tez çalışmamın anket uygulanması sürecinde yardımını esirgemeyen Kırıkkale Gençlik Hizmetleri çalışanı Yasemin Çiğdem ERGEN'e, çalışmamda desteğini esirgemeyen kardeşim Mehmet Koray YILMAZ'a ve bu süreçte destek ve yardımları ile her zaman yanımda olan değerli aileme teşekkür ederim.

Simgeler ve Kısaltmalar

AB	Avrupa Birliği
BM	Birleşmiş Milletler
DCYA	Department of Children and Youth Affairs
EKAGM	Eğitim, Kùltür ve Araştırmaları Genel Mùdùrlùđù
GSB	Gençlik ve Spor Bakanlığı
IYWA	Iris Youth Work Act
MEGSB	Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı
UGSPB	Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi
UNESCO	Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kùltür Örgütü
TDK	Türk Dil Kurumu
WB	Dünya Bankası

Şekiller

Şekil 1.1. Dünya Gençlik Yaş Sınırı.....	6
Şekil 1.2. ABD’de 18-24 Yaş Arası Gençlerin Günlük Yaşam Aktiviteleri	19
Şekil 1.3. ABD’de 18-24 Yaş Aralığındaki Gençlerin Boş Zaman Faaliyetleri	19
Şekil 1.4. Dünya Ülkelerinin 2016 Yılı Gençlik Nüfus Oranı	23
Şekil 1.5. Gençlik Merkezlerinin Yeni Üçlü Yapısı	31
Şekil 1.6. Yıllara Göre Gençlik Merkezleri Üye Sayısı.....	32

Çizelgeler

Çizelge 1.1. Gençlik Merkezleri Tarafından Yürütülen Faaliyet Konuları.....	30
Çizelge 1.2. Türkiye’de Gençlik Merkezleri İle İlgili Yapılan Lisans Üstü Tezler ...	36
Çizelge 1.3. Madde İstatistikleri (Ön Anket Çalışması)	39
Çizelge 1.4. Madde İstatistikleri	41
Çizelge 1.5. Ölçek İstatistikleri	41
Çizelge 1.6. Madde-Toplam İstatistikleri (49 ön anket çalışması)	42
Çizelge 2.1. Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları Ölçeği İçin Elde Edilen Çarpıklık ve Basıklık değerleri	45
Çizelge 2.2. 5’li Likert Ölçeği aralık değerleri	45
Çizelge 3.1. Örneklem grubuna ait demografik bilgiler	46
Çizelge 3.2. Örneklem grubunun ölçekteki maddelere yönelik verdikleri bilgiler	48
Çizelge 3.3. Gençlik Merkezlerine İlişkin Tutumların Alt Boyutlarına Ait Elde Edilen Ortalama ve Standart Sapma Değerleri	53
Çizelge 3.4. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının cinsiyet değişkenine göre değerlendirmesini gösteren T testi sonuçları	55
Çizelge 3.5. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının il değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları ..	56
Çizelge 3.6. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının yaş değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları ..	57
Çizelge 3.7. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının anne eğitim durumu değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları	59
Çizelge 3.8. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının baba eğitim durumu değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları	60
Çizelge 3.9. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının gençlik merkezi üyelik süresi değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları	62

ÖZET

Bu çalışmanın amacı; Gençlik Spor İl Müdürlüklerine bağlı Gençlik Merkezleri (GM) faaliyetleri ve üyelerin Gençlik Merkezlerini kullanım düzeylerinin incelenmesi, buna ilişkin alt boyutlar (rahatlama, sosyal, psikolojik, fizyolojik, eğitim ve fiziksel yapı) ve bazı değişkenler (cinsiyet, gençlik merkezine üyelik süresi, gençlik merkezine gitme sıklığı ve üye olunan gençlik merkezleri) arasındaki ilişki ve farklılıkları ortaya koymaktır.

Araştırmanın örneklemini Kırıkkale Yahşihan Gençlik Merkezi, Kocaeli Uluslararası Gençlik Merkezi, Van Tuşba Gençlik Merkezi, Trabzon Sürmene Gençlik Merkezi ve Diyarbakır'daki Bağlar Gençlik Merkezi üyeleri oluşturmuştur. Araştırmaya gönüllü olarak 359 (% 64) kadın ve 202 (% 36) erkek olmak üzere, yaş ortalaması en çok 16-19 (% 38,5) aralığında olan toplam 561 kişi katılmıştır.

Araştırma verilerinin toplanmasında, kişisel bilgi formunun yanında araştırmacı tarafından geliştirilen "Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutum Ölçeği" kullanılmıştır. Ölçek tasarlanırken Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilmiş olan Serbest Zaman Tatmin Ölçeği (SZTÖ-Uzun Versiyon) yararlanılmış ve uzman görüşüne başvurulmuştur.

Gençlerin, GM'lerine ilişkin tutumlarının alt boyutlarına ilişkin ortalama ve standart sapma sonuçlarına göre değerlendirildiğinde en yüksek ortalamanın psikolojik boyutta elde edildiği tespit edilmiştir. Bu boyuta ilişkin maddelerde gençlerin kendilerine olan güvenleri ile beceri edinmedeki cesaretlerinin artması, kendilerini stresten uzak, rahat ve güvende hissetmeleri, faaliyetleri özgürce seçebilmeleri konularında oldukça olumlu bir tutuma sahip olduklarını söyleyebiliriz.

Araştırma bulgularının cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiği T testi analizinde genel olarak kadın ve erkek katılımcıların tutumlarında önemli bir farklılık görülmemiştir. Araştırmanın yapıldığı iller arasında anlamlı fark olup olmadığına dair yapılan Anova ve Tukey analizleri sonucunda rahatlama ($p<0,003$), sosyal ($p<0,039$), fizyolojik ($p<0,000$), eğitim ($p<0,000$) ve fiziksel yapı ($p<0,000$)

boyutlarında genel olarak Kırıkkale ve Kocaeli GM'lerine yönelik tutumların özellikle Van ve Trabzon illerine göre daha olumlu düzeyde olduğu görülmüştür. Bu çalışma ileride araştırma konusuna uygun yapılacak daha geniş katılımlı çalışmalara rehber olacaktır.

Anahtar Sözcükler: Gençlik Merkezi, Beden Eğitimi, Spor, Serbest Zaman

SUMMARY

The purpose of this study was to determine the free time satisfaction level of the members of youth centers (GM) affiliated with the Provincial Directorates of Youth Directorates of Youth and Sports, and some dimensions and variables related to the level of free time satisfaction(gender, duration of membership to the youth center, frequency of attending the youth center and the member youth centers) and also to reveal relation and differences between them. The population of the study consisted of youth center members in Kırıkkale Yahşihan Youth Center, Kocaeli International Youth Center, Van Tuşba Youth Center, Trabzon Sürmene Youth Center and Diyarbakır Bağlar Youth Center. A total of 561 people (359 (64%) females and 202 (36%) males) with a mean age of 16-19 (38.5%) were enrolled voluntarily. In addition to the personal information form, Attitude Scale of Youth Center Members Related to Youth Centers en developed by the researcher was used to collect the research data. The scale was designed by Beard and Ragheb (1980) developed Free Time Satisfaction Scale (SRS-Long Version) was used and the expert opinion was sought. When the average and standard deviation results of the sub-dimensions of youth attitudes towards GMs were evaluated, it was found that the highest average was obtained in the psychological dimension. In the items related to this dimension, we can say that young people have a very positive attitude about their self-confidence and their courage in acquiring skills, feeling themselves free from stress, feeling comfortable and safe, and choosing activities freely. In the T test analysis, in which the findings of the study were evaluated according to the gender variable, there was no significant difference in the attitudes of male and female participants in general. As a result of the Anova and Tukey analyzes on whether there is a significant difference between the provinces in which the research was conducted, attitudes of Kırıkkale and Kocaeli GMs in terms of relaxation, social, physiological, education and physical structure dimensions were found to be more positive than Van and Trabzon provinces. This study will guide the studies that will be carried out in accordance with the research topic in the future.

Keywords: Youth Center, Physical Education, Sport, Leisure

1.GİRİŞ

Gençliği anlamak ve onların ihtiyaçlarını belirleyebilmek için Őartlara göre değişen koşulları göz önünde tutmak, ađdaŐ yöntemlerle sorunların zmne odaklanmak gerekir. Bunun için öncelikle gençliğin yerel ve ulusal anlamda tanımı ve yaş aralığı belirlenmeli ve ihtiyaçları da ona göre tespit edilmelidir.

Gençlik kavramı aslında kişinin biyolojik, psikolojik ve toplumsal gelişimi ele alınarak yapıldığından, bu geliŐmelerin her zaman her yerde aynı olmaması gençlik çağının baŐlangıç ve bitiŐinin de farklı algılanmasına yol açtığını göstermiştir. Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi (UGSPB)'inde de gençliği tanımlarken zamana, toplumsal yapıya, sosyo-ekonomik geliŐimlere, kültür ve geleneklere göre bir tanımlamaya gidilmesi gerektiği vurgulanmıŐ, lkemiz Şartlarında 14-29 yaş grubu genç olarak kabul edilmiştir (GSB, 2013).

Gelişen teknolojiler ve küreselleŐme hayatımızdaki her Őeyi deđiŐtirdiđi gibi gençliği biyolojik bir ergenlik dönemi olmaktan çıkarmıŐ, psikolojik ve sosyolojik olarak incelenmesi gereken bir kavram haline getirmiştir. Günümüz dünyasında telefon, tablet ve bilgisayar gibi dijital akıllı cihazların kullanım yaşı neredeyse okul öncesi döneme kadar düŐmüŐtür. Çocukların ve gençlerin boş zamanlarının neredeyse tamamının sadece bu cihazlarla geçirir hale gelmesi, onları sosyallikten uzak sanal ortamlarda kendi kişiliğini sergilemesine, çeşitli yöntemlerle sanal alemde boy göstererek mutluluğu aramasına yol açmıŐtır. Bu nedenle ulusal gençlik politikaları hazırlanırken özellikle 14-29 yaş aralığındaki genç nüfusun dikkate alınması gerekmektedir. Ayrıca sanal ortamlardaki sosyalleşme eğilimlerini fiziksel ortamlara taŐıyacak planlara ve gençleri bir araya getirecek faaliyetlere ihtiyaç olduğu değerlendirilmektedir.

Serbest zamanlarda toplumsal ve kültürel değerlere göre spor, müzik, resim gibi becerilerle birlikte milli ve manevi değerleri kazanmaya yönelik faaliyetlerde bulunmak, bireylerin sosyo-kültürel geliŐimlerinin yanı sıra sağlıklı yaşam sürmelerine de önemli katkılar sunacaktır (Güçlü 2013). Bu nedenle toplumun en

değerli nüfusunu oluşturan gençlerin boş zamanlarını verimli bir şekilde geçirmesi toplumsal, ekonomik ve psikolojik sorunların da zamanla azalmasını sağlayacak tedbirlerden biri olarak görmek gerekir (UNICEF, 2011).

Ülkemizde gençlerin serbest zaman etkinliklerinin planlanması genellikle Gençlik ve Spor Bakanlığı (GSB) bünyesinde kurulan gençlik merkezleri tarafından yerine getirilmektedir. Bu merkezlerin, gençleri derslerinden veya işlerinden arta kalan boş zamanlarında bir araya getirmesi, eğitim, kültür ve sportif faaliyetlerle eğlendirirken yeteneklerinin ortaya çıkarılması, sosyokültürel gelişimini sağlaması ve yeni beceriler elde etmesine aracı olması gerekir. Bu anlayış doğrultusunda GSB 2015 yılında “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Gençlik Politikaları Çalıştayı”nın birincisini düzenleyerek gençlik politikalarının temel amaçları (GSB, 2015) şu şekilde belirtmiştir:

- Gençlik algısını doğru bir zeminde ele almak,
- Gençlerin ihtiyaçlarını, beklentilerini ve endişelerini tespit etmek,
- Gençlere yönelik çalışmalar yapmakta olan sivil toplum kuruluşları ve diğer kurumları belirlemek, teşvik etmek ve desteklemek,
- Gençliğin kişisel ve sosyal gelişiminin desteklemek,
- Kaynakları gençliğin gelişimine harcamak.

Gençlik politikaları oluşturulurken gençlerin yaşları, cinsiyetleri, eğitim seviyeleri, ekonomik ve kültürel yapıları, ailesinin sosyal yapısı, yaşanılan yer gibi hususlar göz önünde bulundurulmalı, doğru iletişim kanalları belirlenmelidir (GSB, 2013). Gençler için olumlu beklentilerin geliştirilmesi sağlanmalı, gençler bir problem olarak görülmekten ziyade ülkenin önemli bir kaynağı olarak görülmelidir. Bu kapsamda düşünüldüğünde gençlik politikaları, toplumun tamamını içine alacak şekilde, özellikle gençlerin istek ve ihtiyaçları belirlenerek yapılmalı, sadece belli kurum ya da kuruluşların değil yerel ve ulusal bazdaki tüm aktörlerin katkıda bulunması başarılı bir sonuca ulaşmanın anahtarı olarak görülmelidir (Siurala, 2005).

Gençlik merkezleri, sosyal, kültürel, sanatsal ve sportif faaliyetler açısından gençlerin serbest zamanlarını ilgilerine, isteklerine ve yeteneklerine göre geliştiren, toplumsal faaliyetlere aktif bir şekilde katılmalarını sağlayan, gençlerin zararlı alışkanlıklardan koruyan, bireylerin kimlik gelişimini sağlayan kurumlardır. Bu araştırmada da Türkiye'deki gençlik merkezi faaliyetlerinin tespiti ve bu faaliyetlere gençlik merkezi üyelerinin katılımlarını çeşitli değişkenlere göre araştırarak var olan durumu ortaya çıkarmak için aşağıdaki sorulara yanıtlar aranmıştır:

1. Gençlik merkezine üye olan kişiler bu merkezlere ne kadar sıklıkla gelmektedir?
2. Gençlik merkezi faaliyetlerine katılım oranı gençlerin cinsiyetine, yaşına, eğitim seviyesine, ebeveynlerinin eğitim seviyesine ve sosyoekonomik durumuna göre değişmekte midir?
3. Gençlik merkezi faaliyetleri gençlerin ihtiyaçlarını karşılamakta mıdır?
4. Gençlik merkezi faaliyetleri gençlerin kendine güven duymasını ve yeteneklerini artırır mı?
5. Gençlik merkezi faaliyetleri gençlerin sosyo-kültürel seviyesini artırır mı?
6. Gençlik merkezi faaliyetleri gençlerin akademik başarısını etkiler mi?
7. Gençlik merkezi faaliyetlerine katılım bireylerin günlük boş zaman miktarına göre değişmekte midir?
8. Gençlik merkezi, bireylerin boş zamanını verimli kullanmasını engelleyen faktörlere sahip midir?
9. Gençlik merkezi faaliyetleri düzenlenirken çağın gereklerine göre gençlerin fikirleri alınarak düzenlenmekte midir?
10. Gençlik merkezi çalışanları bireylerin boş zamanını değerlendirmede liderlik rolü üstlenmekte midir?

Bu araştırma sonucunda gençlerin, gençlik merkezlerinden ne oranda faydalandıklarının belirlenmesinin yanında bu merkezlere gitmelerini artıracak ya da azaltacak faktörlerin neler olduğu saptanmaya çalışılacaktır. Gençlik merkezlerinde verilen eğitimler ve yapılan faaliyetlerin değerlendirilmesiyle hazırlanacak planlamalara ve araştırmalara önemli katkı sağlanmış olacaktır. Bu araştırma, Türkiye'nin 5 Bölgesinde 5 ilde 5 gençlik merkezine üye 561 kişiden oluşan 14-29 yaş grubundaki gençlerin katılımıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu amaçlar doğrultusunda araştırma 4 bölüm halinde tasarlanmış; giriş bölümünü takiben birinci ve ikinci bölümde araştırmanın temelini oluşturan kavramlara ve ilişkili konulara değinilmiştir. Birinci bölümde gençlik ile ilgili kavramlara, gençlik politikası modellerine, çeşitli ülkelerdeki gençlik politikalarına yer verilirken, ikinci bölümde ise ülkemizdeki GSB teşkilatlanma yapısı doğrultusunda ulusal gençlik politikası, gençlik merkezleri faaliyetleri ve bu alanda yapılan akademik araştırma verileri ifade edilmiştir. Çalışmanın üçüncü bölümünde araştırma metotları ve istatistiksel analiz araçlarına, dördüncü bölümünde ise araştırma bulgularına ve yorumlarına değinilmiştir.

1.1. Gençlik, Serbest Zaman ve Rekreasyon Kavramları

1.1.1. Gençlik

Genç kavramının tanımı yapılırken biyolojik, psikolojik ve sosyolojik açıdan değerlendirilmekte ve birbirinden farklı anlamlar ortaya çıkmasına neden olmaktadır. Bu ise tanımlamada tam bir fikir birliğinin olmamasına neden olmaktadır. Bu nedenle gençlik sorunlu ve karmaşık bir kategoriye sahip kavram olarak görülmektedir (Baş, 2017).

Türk Dil Kurumu (TDK) güncel sözlüğüne göre “genç” kelimesinin anlamı; “Yaşı ilerlememiş olan”, “Zihin bakımından yeterince gelişmemiş, toy”, “Yeni gelişmekte olan” şeklinde ifade edilmiştir. Diğer yandan “gençlik” ise “İnsan

hayatının ergenlikle orta yaş arasındaki dönemi”, “Genç bir kimsenin tutumu, toyluk, deneyimsizlik” olarak tanımlanmıştır (TDK, t.y.).

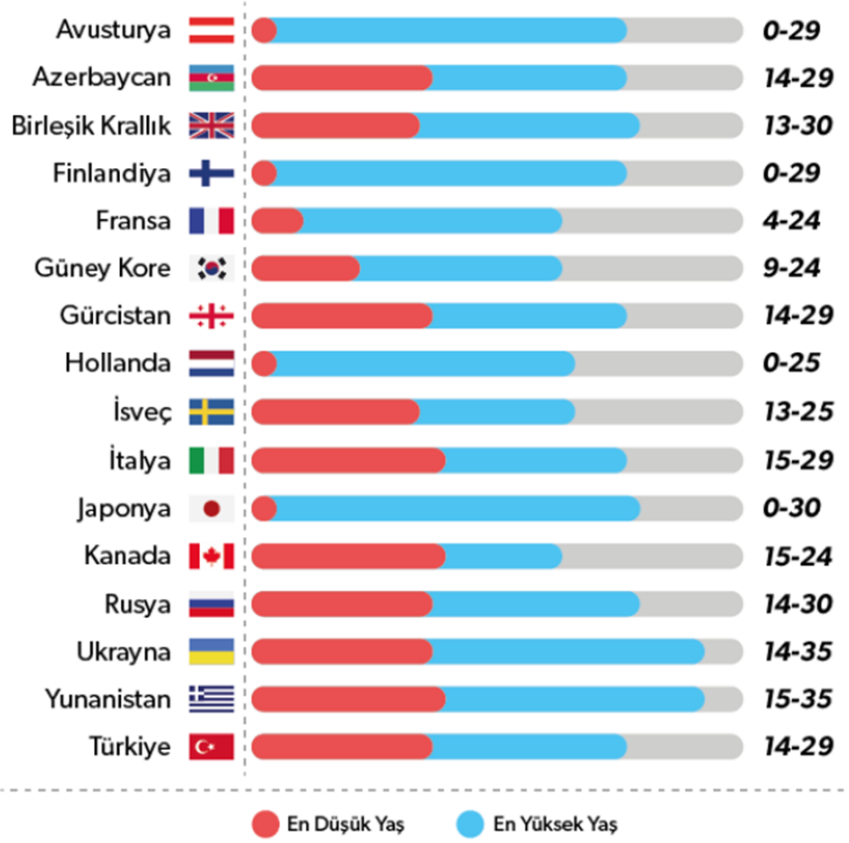
Heaven ve Tubridy (2002), insanların çocukluk dönemi ile yetişkinlik dönemi arasında kalan yaşam dönemlerindeki halini gençlik dönemi olarak ifade etmiş, bir diğer yaklaşımla artık çocuk olmamakla birlikte henüz yetişkin de sayılmayan kişilere işaret edilmiştir.

Yaş grupları açısından gençliği sınırlandırmak gerekirse Dünya Bankası (WB) ve Birleşmiş Milletler (BM) 15-24 yaş aralığını “genç” birey olarak tanımlarken, Avrupa Birliği (AB) 15-29 yaş aralığındakileri genç olarak kabul etmiştir. Bununla birlikte birçok bilimsel çalışmada da gençliğin yaş grubu 12-24, 15-24 veya 15-30 yaş olarak ifade edilmiştir (Gür ve ark. 2012). Diğer yandan Birleşmiş Milletler Eğitim, Bilim ve Kültür Örgütü (UNESCO)’ne göre gençlik 15–25 arasında bulunan kişiler; öğrenim gören, henüz ihtiyaçlarını gidermek için çalışmayan; kendine ait bir evi veya yaşam alanı bulunmayan; hayal gücü oldukça geniş, macera isteği rahatlık duygusundan ve cesareti çekingenlikten üstün olan bireylerdir. Gençlik yaşının alt sınırı zorunlu eğitimin bittiği, üst sınırı ise ülkeden ülkeye, cinsiyete, kültüre, siyasal ve kurumsal farklılıklara göre değişmektedir.

Siyasal açıdan düşünüldüğünde gençlik yaşının başlangıcı seçme hakkına erişmek, gençliğin bitiş yaşı ise seçilme hakkının başlamasıdır (Güçlü, 2013). Bununla birlikte ülkemizde seçilme hakkının 18 yaşına kadar düşürülmesi nedeniyle seçme-seçilme yaşı ile yapılan sınırlandırmayı geçersiz kıldığı da unutulmamalıdır.

GSB Eğitim Kültür ve Araştırma Müdürlüğü tarafından 2017 yılında yayınlanan Dünya Ülkeleri Ulusal Gençlik Stratejileri Raporu’na göre gençlik yaşı alt ve üst sınırları Şekil 1.1’de gösterilmiştir. Buna göre Avusturya, Finlandiya, Hollanda, Japonya gençlik alt yaş sınırını doğumdan itibaren başlatırken, çoğu ülkenin 13-15 yaşı alt sınır kabul ettiği görülmektedir. Üst yaş sınırı ülkelerin çoğunda genellikle 29-30 olsa da Ukrayna ve Yunanistan’da 35 yaşındaki kişilerin de genç kabul edildiği anlaşılmaktadır.

Şekil 1.1. Dünya Gençlik Yaş Sınırı

Kaynak: EKAGM (2017) Dünya Ülkeleri Ulusal Gençlik Stratejileri Raporu, Eğitim, Kültür ve Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Araştırmaları Haber Bülteni.

Sosyolojik açıdan incelenecek olursa gençlik; bireylerin biyolojik yönlerine dikkat edilerek kültür, tarih, sosyal açıdan değişen, gelişen ve süreklilik gösteren bir dönemdir. Çocukluk ile yetişkinlik arasındaki geçiş dönemi olan gençlikte bireyin heyecanlı, sabırsız, özgür, hareketli ve kişisel olarak bağımsız hareket etmeyi benimsemesi onun psikososyal bir karaktere sahip olduğunu göstermektedir (Baş, 2017).

Ülkemizde gençlik dönemleri için halk arasında “buhran çağı”, “delikanlılık”, “ateşli gençlik”, “kabına sığmazlık” gibi deyimler kullanılarak biyolojik yapısı ve ergenlik özelliklerine dikkat çekilmiştir (Kul, 2011). Kimi araştırmacılara göre, gençlik dönemi fırtınalı, çalkantı ve stresli yapısıyla “delikanlılık” kavramına karşılık gelmektedir (Güçlü, 2013).

Bu tanımlardan yola çıkarak genç; henüz çocukluktan yeni çıkmış ancak erişkin de olamamış, akıllı bir şekilde hareket edebilen ama zihinsel becerileri tam olarak gelişmemiş, kendi ayakları üzerinde yeni durmaya başlayan, tecrübesiz ama hızlı kararlar alabilen, özgür ama ailesinden henüz tam bağımsız davranamayan ve kendi ekonomik yeterliliğini sağlayamayan bireydir. Bu bireyin fiziksel, duygusal, zihinsel, sosyal, ahlaki, kültürel ve ekonomik açıdan değişim ve gelişimlerin olduğu dönem ise gençlik dönemi olarak ifade edilebilir. Bu dönemdeki bireyler cesur kararlar alır, maceraya karşı heyecan duyar, hayatında ilkleri yaşamaya karşı meyillidirler. Bu nedenle kişi ya da kuruluşlarca iyi yönlendirildiğinde verimli ve etkin bir kişilik ve ahlak edinebilirler.

1.1.2. Serbest Zaman-Boş Zaman

Çalışma dışı zaman, boş zaman, serbest zaman kavramları zaman zaman birbirini yerine kullanılan kavramlar olsa da toplumbilimcilere göre birbirinden farklı anlamları vardır. Karaküçük (2014), bireylerin hayatı kazanma adına yaptıkları işlerin dışındaki zaman “çalışma dışı zaman”; günlük sorumlulukları ve zorunlulukları dışında yer alan ve kendi isteğine göre geçirebileceği çalışma dışındaki zamanı ise “boş zaman”; bir yönsüzlüğü gösteren işsizlik halini de “serbest zaman” olarak tarif etmiştir.

Toplum bilimci Durmazedier (1974)'e göre boş zamanın “dinlenme”, “eğlenme” ve “gelişim” yani 3D (delessement, divertissement, developpement) olarak ifade edilebilen üç temel fonksiyonu bulunur. Bu nedenle boş zamanlarında birey, çalışma sonrası yorgunluğunu gidermek için dinlenmeli, sıkıntı ve stresten kurtulmak için eğlenmeli ve çıkarıcı olmayan sosyal faaliyetlerle kendi düşüncelerini, kimliğini ve kişiliğini geliştirmelidir. Boş zaman kişinin ruhen kendisini özgür hissettiği barış ve huzur duygularını artıran zaman dilimi iken serbest zaman bir aylaklık, hobilerin ve eğlencelerin yerine getirildiği anlar olarak tanımlanmıştır (Güçlü, 2013).

Bununla birlikte Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı (MEGSB) tarafından gerçekleştirilen 1. Gençlik Şurası'nda boş zaman "ferdin çalışma ve diğer görevlerinden arta kalan zaman içinde, serbestçe dinlenmesi, eğlenmesi, toplumsal başarı ya da kişisel gelişmesi için kullanacağı zaman" dilimi olarak ifade edilerek serbest zaman ile aynı anlamda kullanılmıştır (MEGSB, 1988). Bu tanımlamadaki gibi boş zaman ile serbest zamanın birbiri yerine kullanılması gerektiğini bildiren çok sayıda çalışmalar vardır. Bu çalışmada da genellikle okul dönemi gençlerin derslerinden arta kalan tüm boş zamanlarından bahsedilirken "serbest zaman" kavramı kullanılacaktır.

1.1.2.1. Serbest Zamanı Değerlendirmeyi Etkileyen Faktörler

Bireylerin serbest zamanlarında kendilerini dinlendirmek, eğlendirmek ya da geliştirmek amacıyla yapacağı faaliyetleri etkileyen faktörler; kişisel faktörler, fırsat faktörleri, sosyal faktörler ve maddi durum olarak sınıflandırılabilir (Köybaşı, 2006). Bowdin ve ark. serbest zamanı değerlendirmede aile, kişilik, kültür, referans grupları ve önceki fikirlerin etkisinden bahsederken, bu beş faktöre Millen; ekonomik, sosyal, meslek, gelir, cinsiyet ve yaş gibi faktörleri de eklemiştir (Akt. Güçlü, 2013).

İnsanların serbest zamanlarını geçireceği faaliyetleri tercih ederken en çok etkilendikleri faktör aile ve bireyin ailedeki rolüdür. Ailenin imkânları, yaşam tarzları, görev ve sorumluluklarının bilincinde olmaları, ebeveynlerinin dul ya da boşanmış olmaları, serbest zamanı değerlendirme de önemli etkilere sahiptir. Gençlerin akranları, komşuları, arkadaş grupları özellikle birlikte vakit geçirmek isteyecekleri kişiler serbest zamanları değerlendirme etkinliğini değiştirecek referans kişilerdir. Arkadaşlık kurma sürecinde ortaya çıkan etkileşim bireyin davranışlarının da yönünü belirleyecektir. Bu davranışlarda bireyin dışa dönük, içe dönük, çekingen, utangaç, kendine güvenen, agresif, tembel veya dinamik kişilik yapısının yanı sıra kültürel özellikleri de önemli bir etkidir. Örneğin bireylerin yaşam tarzı ve eğlence anlayışları kültürel yapısına bağlı iken genellikle utangaç veya tembel bireylerin seçtikleri etkinlikler festival, av sporu ve müsabakalar olmaktadır (Köybaşı, 2006).

1.1.2.2. Rekreasyon Etkinlikleri, Amacı ve Önemi

Rekreasyon, yenilenme, yeniden yapılanma anlamlarındaki Latince “recreatio” teriminden türetilmiş bir kelimedir. Bireyin serbest zamanlarını değerlendirme adına gezme, görme, beraber olma, heyecan duyma, farklı yaşantılar elde etme gibi etkinlikleri ev ortamında ya da dışarda açık alanda veya kapalı alanda, aktif ya da pasif olarak yerine getirilen faaliyetlerdir (Karaküçük, 2014). İnsanların aktif bir şekilde yerine getirdikleri işleri nedeniyle ortaya çıkan gerilimleri, stres ve sorunlarını kolay bir şekilde atabilmesi için serbest zamanlarında rekreatif aktivitelere katılarak çalışma ile dinlenme, heyecanlanma ve kendini geliştirme arasında bir denge kurması gerekir (Kelleş, 2017).

Rekreasyon etkinliklerinin temel amacı bireyin serbest zamanlarını hem bireyin hem de toplumun faydasına geçirmesini sağlamaktır. Bu amaç ile gençlere aktif vatandaş olma, sosyalleşme, sorumluluklarını bilme, zararlı alışkanlıklar edinmeme ve zamanını yönetebilme özellikleri kazandırılabilir (GSB, 2013). Bundan başka rekreasyon faaliyetiyle gençler başarı kazanmak, kendini kanıtlamak, kişiliğini ifade etmek, takdir edilmek, toplumda belirli bir statüye kavuşmak ve yeni deneyimleri tecrübe etmek isterler (Kelleş, 2017). Bu doğrultuda serbest zamanların değerlendirmesi adına devlet politikalarının en önemli kriteri engellerin kaldırılması, etkinlik kalitesinin ve çeşidinin artırılması olmalıdır. Bu politikalarla gençlerin sağlıklı ve pozitif düşünceli, sosyal, girişimci, milli ve manevi değerlere bağlı bireyler olması sağlanabilir (GSB, 2013).

Rekreasyon etkinlikleri amaçlarına göre; toplumsal, dinlenme, kültür, turizm, sportif ve sanatsal amaçlı etkinlikler şeklinde düzenleneceği gibi yaş, kullanılan mekân, katılımcıların sayısı ve zamana ya da sosyolojik muhtevalı ticari, sosyal, fiziksel, orman, estetik, uluslararası etkinlikler şeklinde yapılabilir. Rekreasyon faaliyetleri ile katılımcılar kişisel ve toplumsal özellikler kazanır, kültürel farkındalık oluşur, ahlaki değerleri öğrenir, bir faaliyet sırasında başka faaliyeti de yerine getirebilir (Karaküçük, 2014).

Rekreasyon etkinlikleri kişinin katılım tarzına göre pasif ya da aktif bir şekilde yerine getirilebilir. Pasif rekreasyon faaliyetleri; radyo dinlemek, televizyon seyretmek, sinema ve tiyatroya gitmek, spor karşılaşmalarını izlemek olarak sıralanabilir (Örteş, 2010). Aktif rekreasyon etkinliklerini ise Bucher (1972) aşağıdaki gibi sınıflandırmıştır (Karaküçük, 2014):

- Müzik faaliyetleri (enstrümanlı, solo, koro gibi)
- Sportif faaliyetler (kişisel, takım, grup, doğa, mücadele sporları)
- Oyunlar (her yaşa göre eğitsel)
- Dans (halk oyunları ve modern dans)
- Sanat ve beceri (plastik, deri, seramik vb.)
- Mekân dışı faaliyetler (kampçılık ve piknik gibi)
- İلمي ve kültürel faaliyetler (tiyatro, edebiyat çalışmaları gibi).

1.2. Uluslararası Gençlik Politikaları

Araştırmanın bu kısmında öncelikli olarak Avrupa Birliği (AB) kapsamında geliştirilen gençlik politikalarına yönelik modellere kısaca değinildikten sonra AB gençlik politikaları, bazı AB ülkelerinin ve Amerika Birleşik Devletleri (ABD) gençlik politikaları ile rekreasyon çalışmaları literatüre göre incelenerek ikinci bölümde işlenecek olan Ulusal Gençlik Politikaları ve Gençlik Merkezlerinin faaliyetlerinin küresel bazda değerlendirilmesi kolaylaştırılmış olacaktır.

1.2.1. Avrupa’da Gençlik Politikası Modelleri

Uslu (2013) Avrupa gençlik politikaları üzerine yapmış olduğu çalışmasında, gençlik politika modellerini Gallie ve Paugam (2000) refah rejimleri tipolojisi ile Schrizotto ve Gasporoni (2001)’nin raporuna göre İskandinav ülkeleri için “Sosyal Demokratik Refah – Evrenselci Model”, Orta Avrupa ülkelerine yönelik daha çok istihdam odaklı “Muhafazakar - Koruyucu Model”, İngiltere ve İrlanda’da minimum refah devleti odaklı “Liberal- Toplum tabanlı Model” ve Akdeniz ülkeleri tarafından

benimsenen “Kısmen Kurumsallaşmış / Kısmen Muhafazakar- Merkezi Model” olmak üzere dört farklı modelden ibaret olduğunu bildirmiştir (Uslu, 2013):

Evrenselci Model: İskandinav ülkeleri modeli olarak da bilinen evrenselci model gençlik politikasının hedef kitlesi 25 yaşına kadar olan genç nüfusun tamamıdır. Bu modele göre gençler hem toplum için gerekli birer kaynak hem de bir değerdirler. Evrenselci modelde ana amaç gençlerin otonomi ve bağımsızlıklarını kazanmalarına destek olmak, işsizlik sorununu çözmek, sosyal katılıma olan ilgilerini artırmaktır.

Koruyucu Model: Orta Avrupa Modeli olarak bilinen koruyucu gençlik politikası modeli özellikle II. Dünya savaşından sonra çocuklar ve genç aileler korunması ve desteklenmesi gerektiği anlayışıyla ortaya çıkmıştır. Özellikle dezavantajlı gruplar ile birlikte yeni doğanlar ve 25-28 yaş aralığındaki gençlere yönelik politikalar geliştirilmektedir. Bu modelde gençler kaynak olarak görülse de sorun olarak da görüldüğü için bu yargıya yönelik politikalar benimsenmekte, sosyal entegrasyon ile sosyal katılıma dair problemleri önlemek amaçlanmaktadır.

Toplum Tabanlı Model: Minimal düzeyli refah devleti sistemi ile İngiltere’de geliştirilen bu modelde devlet gençlik çalışmalarına müdahale etmek istemekte isteksiz davranır. Devlet politikası gereğince gençler genelde problem çıkarak bir gruptur, dezavantajlı gruplara yönelik sosyal sorunları gidermek için politikalar belirlenmektedir.

Merkezi Model: Avrupa’nın Akdeniz Ülkelerinde ortaya çıkan merkezi modelde gençlik çalışmaları eskiden aile ve kilisenin ortaklaşa koordinasyonu ile yapılırken son 20 yılda ulusal merkezli bir gençlik politikası benimsenmiştir. Tüm paydaşların katılımının sağlandığı merkezi modelde devlet yapılacak çalışmalara yönelik politikaları belirlemektedir. Walther ve ark. (2002)’a göre 15-25 ya da 15-30 yaşlar arasını genç kabul eden bu devletlerde gençler hem sorun hem de kaynak olarak algılanmaktadır. Ayrıca Politikaların önceliği dezavantajlı çocuklarla birlikte ailelerine aşırı bağımlı olan genç neslin ekonomik ve sosyal açıdan özgür olmalarına yardımcı olmaktır (Walther ve ark., 2002).

1.2.2. Avrupa Birliği Gençlik Politikaları

AB lkelerinin gençlik politikalarının ilk resmi referansları 1957 Roma Anlaşması kapsamındaki ‘‘ye ülkeler, ortak program çerçevesinde genç işçilerin değişimini desteklemelidirler’’ ifadesine dayanmaktadır. Bu hukuki tanımlamanın yanı sıra esas gençlere yönelik politika geliştirilmesinin temeli 1968 yılındaki Fransa’da başlayarak tüm dünyaya yayılan gençlik hareketlerinin politik, kültürel, felsefik ve sosyal değişime aracı olmasına bağlanabilir. Bu hareketlenmeden kısa süre sonra Avrupa Topluluğu gençlik kolokyumu düzenlemiş, Avrupa Konseyi de Strazburg’da ilk ‘‘Avrupa Gençlik Merkezi’’nin açılmasını sağlamıştır. 2001 yılında ‘‘Gençlik İçin Beyaz Kitap’’ yayınlanarak katılım, bilgi, gönüllülük hizmeti konularına odaklanılması gerektiği önerilmiştir (Devlin, 2010; Uslu, 2013). Avrupa lkelerinin gençlik politikalarının yürütülmesi genellikle Avrupa Komisyonu tarafından yapılırken, Avrupa Konseyi neredeyse yarım yüzyıldır gençlik çalışmalarına yön veren açılımlar yapmıştır. Özellikle Avrupa Konsey’i tarafından yayınlanan ‘‘Beyaz Kitap’’da yer alan gençlik politikaları önemli bir dönüşüme yol açmış, gençlik alanındaki çalışanlar ve gençlerin karar verme süreçlerinde daha fazla aktif olması sağlanmıştır (Akman ve ark., 2011).

Avrupa Komisyonu, Beyaz kitapta gençlik ile ilgili çalışmaların çerçevesini oluştururken katılım, eğitim, istihdam, refah ve Avrupa değerleri konularına odaklanmış ve bu çerçevede AB lkelerinin politikalar üretmesi ve uygulaması önerilmiştir. Daha sonraki süreçlerde ‘‘Avrupa Birliği Eğitim ve Gençlik Programları’’ adı altında ‘‘Leonardo da Vinci (Mesleki Eğitim)’’, ‘‘Socrates (Genel Eğitim)’’ ve ‘‘Youth (Gençlik)’’ programları hazırlanarak ilk aşama programlar 1995 yılından itibaren başlamış ve hali hazırda son aşaması 2014 yılında başlatılarak 2020 yılında tamamlanması planlanmıştır (Ceylan, 2016).

AB kapsamında hazırlanan her bir program, kapsam ve hedef kitle açısından farklılık içerse de gençlerin bu programlardan faydalanması ve her hangi bir ayrıma tabi tutulmadan karşılıklı etkileşim içerisinde Avrupalı kimliği oluşturulması öncelikli hedefler olarak belirlenmiştir. Leonardo da Vinci Programı her yaştan

insanın mesleki eğitimde bilgi ve becerisini geliştirmek için hazırlanmış, özellikle meslek lisele birçok genç, Avrupa ülkelerine giderek staj yapma ve yeteneklerini geliştirme şansı yakalamıştır. Socrates Programları ise gençlerin hoşgörülü ve demokratik bir ortamda ortak bir kimlik oluşturmak için geliştirilen anaokulundan üniversiteye kadar her kademede verilen bir eğitim programıdır. Özellikle üniversite gençlerinin Erasmus programları ile çeşitli Avrupa ülkelerine giderek burada belirli bir süre hem eğitim hem de Avrupa kültürünü almaları sağlanmaktadır (Görgün Baran, 2013).

AB'nin Gençlik programlarının temeli 1988 ve 1991 yılında düzenlenen gençlik politikaları konferanslarında atılmış "2002, Krakow Deklarasyonu"nu ile de gençlerin bölgesel ve yerel yönetimlere demokratik bir şekilde katılması benimsenmiştir. AB Gençlik programı 2007-2013 yıllarında uygulanmaya başlayan bir program olup ana hedefi Avrupalı gençlerin "aktif vatandaşlar" haline gelmelerinin ve AB'nin geleceğine aktif katılımlarının sağlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda gençlik politikaları oluşturulurken dezavantajlı çocukları da kapsayan eşitlik ve denklik gözetilerek gençlerin ihtiyaçlarının giderilmesi gerektiği planlanmıştır (Ceylan, 2016).

Gençlik programları, 15-25 yaş aralığındaki gençlerin girişimcilik ruhunu geliştirmek, Avrupalı kimliği oluşturmak, ayrımcılık, ırkçılık ve yabancı düşmanlığı ile mücadele etmek, hoşgörülü olmayı artırmak, gençler arasında dayanışmayı geliştirmek, kırsal ve kentsel kalkınmayı sağlamak, çevre sorunlarına yönelik farkındalığı oluşturmak, gençlik ile ilgili sivil toplum kuruluşlarını desteklemek, kültürel çeşitliliği artırmak, kadın-erkek eşitliğini sağlamak amacıyla hazırlanmıştır (TUA, 2013).

AB, 2014-2020 yılları arasında uygulamaya başlayacağı programda eğitim, öğretim, gençlik ve spor alanındaki tüm programları Erasmus+ Programı altında birleştirerek gençlerin işsizliğiyle mücadele etmeyi ve eğitimi yarıda kalan gençlerin sorunlarına odaklanmayı, gençlerin yeteneklerinin güçlendirilmesini, demokratik

hayata katılımın teşvik edilmesini, gençlik çalışanlarının, gençlikle ilgili kurum ve kuruluşların rolünü güçlendirmeyi hedeflemiştir (Erasmus+, 2014).

1.2.3. Bazı Avrupa Ülkelerinde Gençlik Politikaları ve Rekreasyon Çalışmaları

Günümüz şartlarında gençler yaşadıkları bölgelere göre birbirinden farklı sorunlarla karşı karşıyadır. Bu sorunların kaynağı fizyolojik, sosyolojik, psikolojik, ekonomik, kuşaklar arası anlaşmazlık ve ideolojik nedenlerdir. Genç bireylerin yaşadığı sorunlar tüm dünyada bölgelere ve ülkelere göre değişen bir yapıya sahip olsa da birçok alanda benzerlik göstermektedir. Bu sorunları; eğitim, istihdam, yoksulluk, boş zamanı değerlendirme, internet kullanımı ve sosyal medya, zararlı alışkanlıklar, değerler, aile bağları ve çatışma, yaşam memnuniyeti ve gelecek beklentisi, kimlik ve aidiyet sorunları, siyasal-sivil katılım, yurt ve barınma imkanlarının yetersizliği, engelli gençlere yönelik hizmet yetersizlikleri şeklinde sıralamak mümkündür (Çaha, 2018). Bu sorunların giderilmesi adına tüm dünya ülkeleri gençlerin mutlu, hayattan memnun, katılımcı, refah düzeyi yüksek bireyler olması için kendi ulusal gençlik politikalarını belirleyerek uygulamaya başlamışlardır. Bu doğrultuda AB'ye üye bazı ülkelerin ulusal gençlik politikaları ile ilgili bilgilere aşağıda kısaca yer verilmiştir.

İsveç Gençlik Politikası: İsveç'te ulusal gençlik politikası 2004 yılında oluşturulmuştur. Bu ülkede gençlik politikalarının koordinasyonu "Ulusal Gençlik İşleri Yürütme Kurulu" ile Eğitim ve Bilim Bakanlığı tarafından yürütülmektedir. İsveç ulusal gençlik politikasının amacı, 13-25 yaş arasındaki genç nüfusun refah seviyesini artırmak için AB'nin 2010-2018 gençlik stratejisine uygun bir şekilde eğitim ve öğrenme, istihdam ve öz yeterlilik, sağlık ve sosyal dışlanma, etki ve temsil, kültür ve serbest zaman politikalarını geliştirmektir.

İsveç gençlik politikasında gençler problem değil kaynak olarak algılanır, iyi yaşam koşullarına ulaşmanın her gencin hakkı olduğuna inanılır, finansal kaynaklar ve bilgiye ulaşım sağlanarak aileden bağımsız hale getirilmeye ve kötü alışkanlıklardan uzaklaştırılmaya çalışılır, gençlerin yaşam şartlarının birbirinden

farklı olduğu ve ona göre stratejilerin uygulanması gerektiği benimsenmiştir. İsve gençlik politikası ile ilgili parlamentoda alınan kararlar merkezi yönetimi bağlarken belediyeler bu kararları bir öneri olarak görebilir. Belediyeler genellikle yerel koşullara göre strateji belirleyerek gençlik politikalarını planlar ve uygularlar (Uslu, 2013). 2011 yılı Avrupa komisyonu raporuna göre 2004 yılı İsve Gençlik Politikası kapsamında gençlerin yaşam koşulları ve tüm politika alanlarının düzenli bir şekilde takip edilmesi, tematik araştırmalarla, anketlerle ve gençlerle yapılan görüşmelerle bu takibin sürdürülmesi gerektiği bildirilmektedir (ECORYS, 2011).

Avusturya Gençlik Politikası: 0-29 yaş aralığının genç kabul edildiği Avusturya’da Gençlik Stratejisi genellikle 14-24 yaş aralığındaki bireylere yönelik hazırlanmaktadır. Federal Bakanlık uzmanlarının, araştırmacıların, politika danışmanlarının yanı sıra gençlerin katılımı ile hazırlanan gençlik politikasında esas aktör “Federal Aile ve Gençlik Bakanlığı”dır. Stratejide genel amaç gençlik politikalarının etkinliğinin, gruplar arasında iş birliğinin ve gençlerin bu aşamada aktif katılımının sağlanmasıdır. Bu amaç doğrultusunda hazırlanan Ulusal gençlik politikasının “İstihdam ve ğrenim”, “Katılım ve Girişimcilik”, “Hayat Kalitesi ve İş Birliği Ruhu” ana konuları altında gençlerin istihdamı, eğitimi, sağlığı, girişimcilikleri, seçimlere katılımları, gönüllülükleri ve sürdürülebilirliklerine odaklanılmıştır (EKAGM, 2017).

İrlanda Gençlik Politikası: İrlanda’da “ocuk ve Gençlik İşleri Bakanlığı Ofisi” ulusal ocuk stratejisinin oluşturulması ve uygulanmasından sorumlu bir ofistir. İrlanda gençlik politikası çocukların gelişim süreçlerinin anlaşılmasına yönelik üç ana hedef doğrultusunda uygulamalarını yerine getirmektedir. Birincisi, ocukların kendileriyle ilgili konularda söz hakkının verilmesi, ikincisi çocukların yaşam şartlarının iyi anlaşılması ve ihtiyaçlarının karşılanması, üçüncüsü ise çocukların gelişimlerini desteklemektir. İrlanda’da şehir ve bölge geliştirme komisyonları genellikle yerel gençlik konseyi oluşturarak gençlik parlamentosuna katılımcı yollamaktadırlar (Uslu, 2013).

2001 Gençlik Çalışmaları Yasası ile Yerel Mesleki Eğitim Komiteleri gönüllü gençlik organizasyonlarının desteklenmesi, yerel seviyede koordinasyonun sağlanması, gençlik çalışmalarının tanımlanmasının sağlanması, gençlik çalışmaları programları ve gençlik servisleri ile yerel gençlik çalışmalarının planlanmasının geliştirilmesinden sorumlu hale getirilmiştir (Uslu, 2013).

İrlanda'nın 2011-2014 yılları için hazırlanan "Ulusal Çocuk Stratejisi" doğrultusunda çocuklar ve gençlerin daha fazla refaha ulaşması için politika ve yasal uygulamaların geliştirilmesi, güçlendirilmesi ve gereken kaynakların sağlanması, ailelere destek olunması, politikalardan sorumlu departmanların performanslarının gözlemlenmesi, alınan kararlara gençlerin aktif katılımlarının sağlanması, aile destek sistemlerinin geliştirilmesi, dezavantajlı çocukların korunmasına yönelik önlemlerin alınması, çocuklara ve gençlere okul öncesi eğitimden başlayarak tüm eğitim hizmetlerinde destek olunması, çocuklar ve gençlerin fiziksel, duygusal ve ekonomik açıdan eşitsizliklerinin azaltılması kararları alınmıştır (Sixsmith ve ark., 2007).

2016-2019 Ulusal gençlik politikasında ise ilk çocukluk döneminden itibaren çocukların bakım ve eğitimi, refahı, korunması, bulunduğu ortama adaptasyonunun sağlanması; gençlerin katılımları, genç ve çocuklar üzerine araştırmaların yapılması, çocuk çalışanların önlenmesi, gençlerin çalışmaya yönlendirilmesi stratejileri belirlenmiştir (Sixsmith ve ark., 2007).

Finlandiya Gençlik Politikası: Finlandiya gençlik stratejileri 29 yaş altında yer alan kişilere göre hazırlanmaktadır. Gençlik stratejileri dört yılda bir yenilenen Finlandiya'da stratejilerin ana konuları "Sosyal içerme ve katılımı güçlendirme", "Ayrımcılığa karşı eylemleri desteklemek", "Genç ve çocukların günlük yaşamlarına yön vermek" olarak belirlenmiştir. Bu amaç doğrultusunda aktif vatandaşlık, istihdam, eşit fırsatlar, cinsiyet eşitliği, ayrımcılığı önleme, bağımsız yaşama, kaliteli eğitim, sağlık, yeterlilik ve iş birliğinin sağlanmasına yönelik stratejiler geliştirilmektedir. Gençlik projelerinde esas sorumluluk Ekonomi ve Çalışma Bakanlığı'na ait olsa da Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Sağlık Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı'nın da iş birliği söz konusudur (Sixsmith ve ark., 2007).

Hollanda Gençlik Politikası: Hollanda’da gençlik çalışmaları ve gençlik politikasının oluşturulması ve yürütülmesi işlevi 1980’lerde merkezi hükümetten, yerel ve bölgesel yönetimlere geçmiştir. Devletin gençlik politikası Sağlık, Refah ve Spor Bakanlığı tarafından yürütülürken, Gençlik Enstitüleri çocuklar ve gençlere yönelik hazırlanan stratejilerin yerine getirilmesinde ulusal bir sorumluluğa sahiptir (Uslu, 2013).

2015 yılı itibariyle Hollanda’da gençlik politikaları kapsamında belediyelerin yardımı muhtaç çocuklara, gençlere ve onların ailelerine karşı sorumluluğu zorunlu hale getirilmiştir. Hollanda’da gençler 0-27 yaş arasındaki bireyler kabul edilse de genç bakımı 18 yaşına kadar sunulmaktadır. Yapılan araştırmalara Hollandalı çocuklardan ergenlik çağındakilerin %10’u problemlili olsa da dünyanın en mutlu ve sağlıklı çocuklarının bu ülkede oldukları anlaşılmaktadır. Bu çocuklardan özellikle 11-16 yaşlarındakiler yaşantılarından mutlu ve memnun, aileleriyle iyi iletişimli, sosyal ve olumlu ilişkileri bulunan bireylerdir (Sixsmith ve ark., 2007).

İtalya Gençlik Politikaları:15-29 yaş arası genç kabul eden İtalya’da gençlerin iş, aile, mesleki öğretim ve eğitim gibi konularında yardımcı olmak ve özerkliklerini desteklemek için;

- Genç çiftlerin veya tek ebeveyni bulunan çocukların birinci evlerini almalarını sağlamak amacıyla 50 milyon euro kredi destek sağlanması,
- Maddi sorunlar yaşayan gençlerin eğitimlerini desteklemek amacıyla 19 milyon euro kaynak ayrılması,
- 35 yaş altı gençlerin girişimcilik hareketlerinin desteklenmesi,
- “Campus Mentis Projesi”yle eğitim ve iş dünyasının birbiriyle bağlantısının sağlanması, Yetenekli gençlerin işe yerleştirilmesi,
- Şiddet, zorbalık, suça eğilim davranışlarına karşı “Gençlik, Yasaya Uygunluk, Vatandaşlık ve Katılım Projesi”nin aktifleştirilmesi,
- Aktif yurttaşlık, gönüllülük ve genç hareketliliğinin sağlanması için “Gençlik Kampları Projesi”nin uygulanması,

- Gençlere çevre koruma bilincinin kazandırılması, yardıma muhtaç gençlere yardımcı olunması, yeni becerilerin edinilmesi, becerilerin geliştirilmesi hedeflenmiştir (Sixsmith ve ark., 2007).

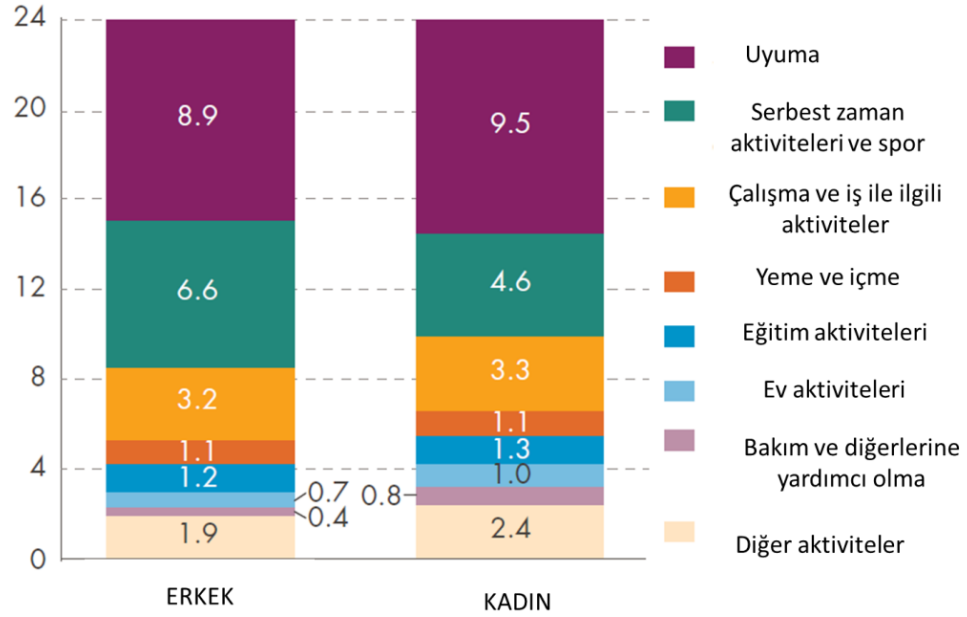
Bu amaç doğrultusunda özellikle serbest zaman etkinliklerinin yerine getirilmesine yönelik çalışmaların düzenlenmesi gençlik politikalarının hedefe ulaşmasına önemli katkılar sunmaktadır. Avrupa ülkelerinde yerel yönetimler ve rekreasyon merkezleri spor ve rekreasyon çalışmalarını kapalı ve açık alanlar olarak iki farklı kategoride düzenlemektedir. Kent parkları, göller, nehirler, limanlar, kamp alanları, piknik yerleri, ulusal parklar, su sporları açık hava rekreasyon alanları olarak düzenlenmektedir. Kültürel, turizm ve eğlence amaçlı rekreasyon etkinlikleri tiyatro, müze, tarihi bölge gezileri, özel ilgi alanlarına yönelik kitaplıklar, gezici kütüphaneler, gençlik eğitim merkezleri, sanat galerileri, konser salonları, konferans salonları, iletişim merkezleri şeklinde yürütülebilmektedir. Zorba (2002)'ya göre Almanya'da gençler, genellikle her türlü spor ve açık hava etkinliklerine katılırlar, müziği ve dans etmeyi çok severler. Fransa'da gönüllü kuruluşlar spor ve rekreasyon etkinliklerine çok fazla önem verirler. Norveç, İsveç, Finlandiya gibi İskandinav ülkelerinde jimnastik, folklor, müzik, edebiyat, sanat ve el sanatları, açık hava sporları ve yüzme oldukça popüler sporlardır (Örteş, 2010).

1.2.4. ABD'de Gençlik ve Rekreasyon Çalışmaları

ABD'de 18-24 yaş aralığındaki gençlerin sayısı 31.2 milyon olup bu yaş aralığındaki gençlerden 2013 yılında eğitimlerini tamamlayamayanların %17, iş gücüne katılım oranının %64.7, kız çocuklarının yaklaşık %50 oranında ailesiyle birlikte yaşamayı tercih ettikleri, 1980'li yıllara göre 18-19 yaş arasındaki genç kızların bebek doğurma oranlarının azaldığı, 2012 yılında demokratik seçimlere katılım oranının %38 olduğu bildirilmektedir. Gençler zamanlarını eğitim, serbest zaman aktiviteleri, spor, çalışma ve ev etkinlikleri ile geçirmektedir (Tütüncü ve Aydın, 2014).

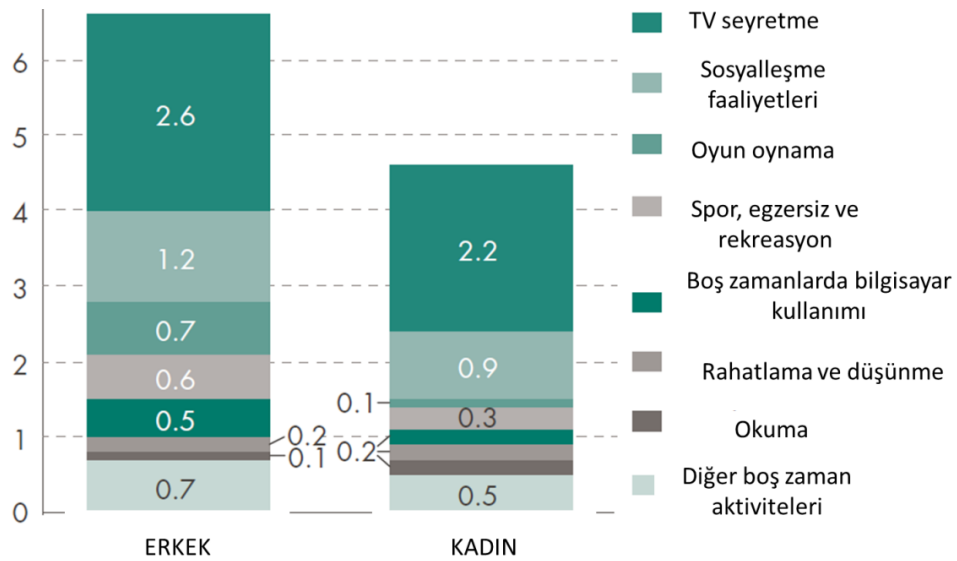
18-24 yaşlarındaki gençlerin günlük yaşam aktivitelerine ayırdıkları süreler Boş zaman aktiviteleri ise Şekil 1.2.'de gösterilmiştir.

Şekil 1.2. ABD’de 18-24 Yaş Arası Gençlerin Günlük Yaşam Aktiviteleri (saat/gün)

Kaynak: America’s Young Adults (AYA) (2014) Federal Interagency Forum on Child and Family Statistics. America’s Young Adults: Special Issue, 2014. Washington, DC: U.S. Government Printing Office

Şekil 1.3. ABD’de 18-24 Yaş Aralığındaki Gençlerin Boş Zaman Faaliyetleri (saat/gün)

Kaynak: AYA (2014) Federal Interagency Forum on Child and Family Statistics. America’s Young Adults: Special Issue, 2014. Washington, DC: U.S. Government Printing Office

Şekil 1.3.'deki veriler incelendiğinde erkekler, zamanlarının 6,6 saatini serbest zaman etkinlikleri ve spora ayırdığı, kadınlar ise 4.6 saat serbest zaman etkinlikleri ve spor yaptıkları anlaşılmaktadır. ABD gençliğinin boş zamanlarını nasıl değerlendirdiğine yönelik Şekil 1.2 ve 1.3'deki verilere göre 2012'de eğitim faaliyetlerinin 1.2-1.3, TV seyretme 2.6-2.2, sosyalleşmenin 0.9-1.2 ile en fazla zaman aldığı görülmektedir.

Amerika'da rekreasyon çalışmaları 1886 yıllarında başladığı, 1904 yılında Los Angeles belediyesinin rekreasyon bölümünü açtığı bilinmektedir. Bu dönemlerde rekreasyonel sporlar okul ve üniversite öğrencileri tarafından kulüpler aracılığıyla gerçekleştirilmiştir. Michigan Üniversitesi tarafından 1928 yılında "Rekreasyonel Sporlar Birimi"nin kurulması okul içi ve okul dışı müsabakalar ve spor kulübü programlarının büyümesi ve gelişmesine neden olmuş, eski Ulusal Müsabaka Derneği bugünkü adıyla Ulusal müsabakalar-Rekreasyonel Sporlar Derneği (NIRSA)'ne 1950 yılında dönüşmüştür.

Zorba (2002)'ya göre ABD'de rekreasyon faaliyetleri ve serbest zaman değerlendirme politikaları Federal Hükümet, Eyaletler, Belediyeler, Halk, Özel Organizasyon kuruluşları, kiliseler, ticari girişimler, çeşitli kurumlarda çalışanlar, askeriye, kolej ve üniversiteler tarafından yürütülmektedir. ABD'deki gençlik ile ilgili faaliyetler çeşitli organizasyonlar tarafından yerine getirilmektedir. Bu organizasyonları; Amerikan Erkek İzcileri, Amerikan Kız İzcileri, Kamp Ateşi Kızları ve Erkekleri, Amerikan Erkek ve Kız Kulüpleri, Amerika'nın Büyük Kız ve Erkek Kardeşleri, Topluluk Merkezleri, Sanat ve Kültür Teşkilatları, Koruma Cemiyetleri, Özel Kuruluşlar olarak sayılabilir. Bu organizasyonlardan başka dinsel gençlik örgütlenmeleri de bulunmaktadır. Bu organizasyonlar ise Genç Hıristiyan Adamlar Birliği, Genç Hıristiyan Kadınlar Birliği, Genç Musevi Erkek ve Kadın Dernekleri, Katolik Gençlik Teşkilatı adı ile bilinmektedir (Örteş, 2010).

ABD'de en fazla aktif olan rekreasyon çalışmaları arasında bulunan Yaz kampları, çocuklar ve 13-18 yaş arasındaki gençlerin yaz aylarında bir lider eşliğinde yürütülen çeşitli programlardan ibarettir. Bu kamplarda ormanlık veya ağaçlı yeşillik

alanlarda ve engeli arazilerde yürüyüş yaptırma, kano kullandırma, kibrit ve çakmak kullanmadan ateş yakma faaliyetlerinin yanı sıra sahne sanatları, müzik, sihirbazlık, bilgisayar, dil eğitimi, matematik, özürli çocuklar için özel eğitimler ve zayıflama programları da uygulanabilmektedir. Yaz kampları çocukların ve gençlerin eğitim ve kültür seviyelerinin artırılması, sorumluluk bilincinin oluşturulması, kişilik gelişimi ve sosyalleşmenin sağlanması gibi amaçlarla yerine getirilen faaliyetlerdendir (Kul, 2011).

1.2.5. Dünya’da Genç Nüfus ve Gençlik Politikaları Üzerine Değerlendirme

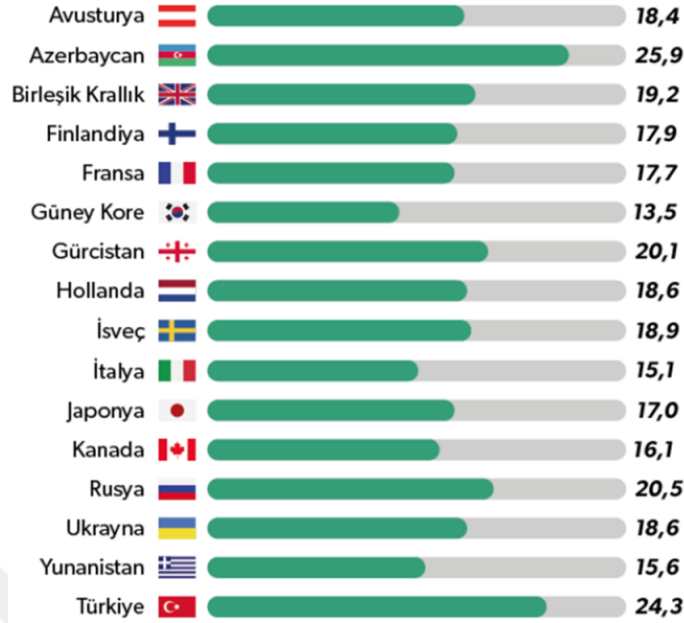
Ülkelerin hem sosyal, kültürel ve ekonomik hem de genç nüfustaki farklılıkları her ülkenin önceliklerini değiştirmektedir. GSB tarafından yaptırılan Dünya ülkelerinin ulusal gençlik politikaları raporu doğrultusunda aşağıdaki tespitler ülkelerin önceliklerini ve gençlere bakış açısını görmek adına önemli bir değerlendirmedir. Bu rapora göre gençlik politikalarında (Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü, 2017):

- Avusturya: İstihdam, öğrenim, katılım, girişimcilik, hayat kalitesi, iş birliği ruhunun geliştirilmesi,
- Birleşik Krallık: Dezavantajlı gençlerin sosyal hayata katılımının sağlanması, gençlerin eğitim, istihdam ve aktif yurttaşlıklarının sağlanması,
- İtalya: Gençlerin özerkleşmesi, iş ve eğitim hayatında yer almalarının sağlanması,
- İsveç: Gençlerin iş yaşamı, eğitim hayatı ve toplumsal katılımının sağlanması, serbest zamanlarının değerlendirilmesine aracı olunması,
- Hollanda: Gençlerin refah düzeyinin iyileştirilmesi, gençlerin sağlık, eğitim ve temel hizmetlere erişimine aracı olunması,

- Fransa: Gençlerin özerkliğinin, sosyal haklara erişiminin, eşitsizlik ve ayrımcılık ile mücadele, gençlerin toplumsal meselelere aktif katılımının sağlanması,
- Yunanistan: Genç işsizliğinin azaltılması, sosyal hayata katılımının, istihdamının ve işgücüne katılımının sağlanması, sosyal dışlanmanın engellenmesi,
- Ukrayna: Gençlerin eğitiminin, istihdamının, sağlığının, barınmasının ve aktif vatandaşlığının sağlanması,
- Rusya: Gençlerin ihtiyaçları doğrultusunda mevzuat ve strateji geliştirilmesi, gençlikle ilgili kaynakların artırılması, gönüllülük bilinci oluşturulması,
- Azerbaycan: Gençlerin ihtiyaçlarının karşılanması için uygun ortam oluşturulması, gençlerin yetenekleri ve becerilerinin artırılması, azınlıkların ve mültecilerin çocukları ve gençlerinin sorunlarının giderilmesi,
- Gürcistan: Gençlerin her türlü fırsata erişiminin sağlanması, eğitim ve iş kalitesinin artırılması, gençlerin sağlıklarının iyileştirilmesi ve hizmetlere ulaşılmasının sağlanması,
- Finlandiya: Sosyal katılım ve içermenin artırılması, ayrımcılık karşıtı eylemlere destek verilmesi, gençlere ve çocuklara günlük yaşamda yön verilmesinin sağlanması.

Dünya nüfusunun yaklaşık üçte birlik bölümü 18 yaşından küçük çocuklar oluşturmaktadır. 2050 yılında yaklaşık 9 milyarlık dünya nüfusu içerisinde yaklaşık 2,7 milyarının çocuklardan oluşacağı tahmin edilmektedir. Bu çocukların sağlıklı bir şekilde büyümesi, eğitimlerine devam etmeleri, tam katılımcı yurttaş olarak eşit şartlarda yaşayabilmelerinin sağlanması gerekir (UNICEF 2014). Eurostat tarafından yapılan araştırmalara göre 2016 yılı dünya ülkelerindeki genç nüfus oranı Şekil 1.4'de gösterilmiştir.

Şekil 1.4. Dünya Ülkelerinin 2016 Yılı Gençlik Nüfus Oranı

Kaynak: Eğitim, Kültür ve Araştırma Genel Müdürlüğü (EKAGM), 2017: Dünya Ülkeleri Ulusal Gençlik Stratejileri Raporu, Eğitim, Kültür ve Araştırmaları Genel Müdürlüğü, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Araştırmaları Haber Bülteni.

Şekil 1.4 incelendiğinde Dünya ülkeleri arasında Azerbaycan'ın en yüksek genç nüfusuna sahip olduğu, diğer yandan Güney Kore'de ise genç nüfus oranının en düşük olduğu anlaşılmaktadır. Genel olarak değerlendirildiğinde genç nüfusun yaklaşık dünya nüfusunun %20'lik bir dilimini oluşturduğu söylenebilir.

1.3. Ulusal Gençlik Politikası Belgesi

Genç nüfusu oluşturan 0-35 yaş arası bireylerden özellikle 14-29 yaş aralığındaki kişilerin hayalleri, enerjileri ve kendilerine has vizyonları içerisinde yaşadıkları toplumu geliştiren en önemli unsurlardır. Türkiye nüfusunun %50,5'inin 30 yaşın altında olduğu düşünülürse, 2023 yılı itibariyle nüfusun % 70'inin çalışma çağında olacağı tahmin edilebilir Bu nedenle bu bireylerin yaşadıkları sorunların giderilmesi ve beklentilerinin karşılanması toplumsal bir yatırım olarak görülmeli ve bu neslin ülke geleceği için avantaj oluşturması sağlanmalıdır (Görgün Baran, 2013).

Türkiye'nin genç bir nüfusa sahip olması, gençliği bir sorun kaynağı olarak görmekten daha çok bir gelişme ve ilerleme aracı olarak tanımlaması gerekir. Bu

kapsamda bilimsel yöntemlerle oluşturulan gençlik politikalarıyla sorunların giderilmesi, demokratik katılımlı, refah içerisinde yaşayan, girişimci bir gençlik oluşturulması sağlanmalıdır (Cafoğlu ve Okçu, 2013).

BM, 1985 yılını “Uluslararası Gençlik Yılı” olarak ilan ederken (Görgün Baran 2013); AB, 2007-2013 yıllarında uygulanmak üzere planlanan Avrupa Gençlik Programı’nın işler hale getirilmesi için bu programa dahil olan her ülkede Ulusal Ajans kurulmasını sağlamıştır. Bu gelişmeler kapsamında özellikle ülkemizde 2000’li yıllardan itibaren hükümetler gençlerin toplumsal yaşama katılmasını sağlama adına politikalar geliştirmeye başlamıştır. Bu süreçte “pasif ve edilgen gençlik” politikaları “aktif ve etken gençlik” politikaları haline getirilerek ülkemizde ilk kez gençliğe yönelik “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi” adı verilen somut bir çerçeve belge hazırlanarak 2013 yılından itibaren yürürlüğe girmiştir (Kızılkaya ve ark., 2013, Çaha, 2018).

1.3.1.Gençlik Politikalarının Temel Amacı

Ülkemizde GSB tarafından yayınlanan “Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi”ne göre gençlik politikalarının temel vizyonu; çevresel sorunlara duyarlı, bilgili, özgüveni yüksek, etkin, girişimci, toplumsal değerlere bağlı, demokratik hayata katılımlı, aidiyet duygusuna sahip, hak ve özgürlüklerin korunması ve yerine getirilmesinde istekli, küresel bağlamda akranlarıyla mücadele edecek donanıma sahip, potansiyel yeteneğini tam olarak kullanabilen gençler yetiştirmek için ülke gerçeklerine uygun imkanları ve zemini sağlamaktır (GSB, 2013).

Bu vizyon ile geliştirilen gençlik politikalarının temel amaçları şu şekilde sıralanmıştır;

- Gençlik algısının doğru bir zemine oturmasını sağlayarak ihtiyaçları, beklentileri ve endişeleri doğru bir şekilde belirlemek,
- Gençlere yönelik çalışmalar yapan kurumları ve kuruluşları saptayarak, bu organizasyonların birbiriyle koordinasyonunu ve işbirliğini sağlamak, gereken destek ve teşviklerin verilmesine aracı olmak,

- Kaynakları gençliğin gelişimine gerçek anlamda katkı sağlayacak şekilde kullanılmasını sağlamak,
- Gençlerin kişisel ve sosyal gelişimlerine destek olmak ve vatandaşlık bilincinin gelişmesini sağlamak,
- Gençlerin birbirinden farklı olacağını göz önüne alarak her genç grubuna yönelik hizmetlerde bulunularak içlerinde yatan potansiyeli açığa çıkarmak.

Bu amaçlar doğrultusunda gençlik politikaları hazırlanırken insan haklarına saygılı, demokratik değerlere ve Cumhuriyete bağlı, toplumsal kültür ve değerleri benimseyici, hak ve özgürlük esaslı, ayrımcılığa karşı, fırsat eşitliği sağlayıcı, toplumsal ve bireysel farklılıkları kapsayıcı, uluslararası bilimsel gerçeklere dayalı, dezavantajlı gençlere öncelik veren bir yaklaşım sergilenmesi gerekir (GSB, 2013).

1.3.2. Gençlik Politikalarının Uygulama Alanları

Gençlik politikaları geliştirilirken hem gençlerin doğrudan beklentileri ve sorunlarına hem de gençlerle ilgili olarak aileleri, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları, toplumsal ihtiyaçlar, toplumsal sorunlarına dikkat edilmesi gerekir. Bu bağlamda gençlik politikalarının uygulama alanları;

Eğitim ve hayat boyu öğrenme, aile, etik ve insani değerler, istihdam, girişimcilik ve mesleki eğitim, dezavantajlı gençler ve sosyal içerme, sağlık ve çevre, demokratik katılım ve yurttaşlık bilinci, kültür ve sanat, bilim ve teknoloji, uluslararası alanda gençlik ve kültürlerarası diyalog, serbest zamanların değerlendirilmesi, gençlik bilgilendirmesi, gönüllülük ve hareketlilik olarak belirlenmiştir (GSB, 2013).

Gençlerin eşit oranda eğitim imkanına sahip olabilmeleri için ders araç gereçleri, öğretmen sayısı, üniversiteye giriş imkanını artırılması, eğitim kalitesinin artırılması, öğrenci başına eğitim harcamalarının artırılması (Keskin, 2014), ders müfredatlarının modernleştirilmesi, derslik sayısının artırılması, yurt ve kredi imkanının artırılması, kız çocuklarının eğitime katılımlarının sağlanması, bireylerin

daima kendini geliştirme adına kurslara katılımının sağlanmasına yönelik reformların hayata geçirilmesine yönelik politikalar hayata geçirilmelidir (GSB, 2013).

İşsizlik sorunu en fazla genç kesimi etkisi altına alan bir sorundur. Bu problemin en önemli çözüm yollarından biri 15–24 yaş aralığındaki bireylerin hayat boyu öğrenme ve eğitime katılma oranında artış sağlanmalı, yeni iş alanları oluşturulmalı, tecrübe eksikliğinin giderilmesi için eğitim sırasında uygulama yoğunluğunun artırılmalıdır (Taş ve Bilen, 2014).

Toplumsal yapının temelini oluşturan bireyler doğumdan itibaren belirli bir yaşa kadar ebeveynlerinin eğitimleri ile kendi kişilik ve kimliklerini kazanmaya başladıklarından ailenin sosyalleşmesinin ve ekonomik yeterliliğinin sağlanması gençlerin de hayatını etkileyecek en önemli faktör olarak görülmelidir. Ailenin sağlıklı bir yapıya sahip olması gençlerin de psikolojik açıdan sağlıklarını etkilediği için sigara, alkol ve madde kullanımı gibi zararlı alışkanlıkları edinme oranını düşürecektir. Ailenin kültürel yapısının artması çocukların boş zamanlarını değerlendirmeleri açısından da önemlidir (GSB, 2013).

Küreselleşen dünyamızda sosyal ve kültürel alanda da meydana gelen hızlı değişimler, gençler arasında çatışmaya ve kuşaklar arası anlaşmazlıklara yol açabilmektedir. Geleneklerine göre yetişen kuşaklar kendi çocuklarını da geleneklere göre yetiştirmek isteseler de değişen dünya koşulları bu çocukları daha özgürlükçü ve kendi kararlarını kendileri veren bireyler haline getirmiştir. Bu açıdan aile bireylerinin hem toplumsal değerleri hem de değişen koşulları göz önüne alarak hareket etmeleri sağlanmalıdır (Cafoğlu ve Okçu, 2013).

Gençler toplumsal yaşamın en önemli insan kaynağını oluşturduğu için sivil katılım ve gönüllü faaliyetlerin geliştirilerek güven ve dayanışmanın artırılması, takım çalışmalarının ve yardımlaşmanın öğrenilmesi, yeni yaşam deneyimlerinin edinilmesi, değer yargılarının geliştirilmesine önemli katkı sağlanabilir (Balaban ve İnce, 2015).

Ülkemizde dezavantajlı gençlerin ve engelli gençlerin sayısı en az 8,5 milyon civarındadır. Bu nedenle normal sağlıklı bireylerle aralarındaki eşitsizliğin

giderilmesi adına eğitim, seyahat, kültürel faaliyetler, sokaklar ve toplu taşıma araçları yanı sıra diğer toplumsal, ekonomik ve siyasal yaşam alanlarının da engellilere göre dizayn edilmesi gerekir (Çaha, 2018).

1.3.3. Kalkınma Planlarında Gençlik ve Serbest Zamanı Değerlendirme Kararları

Kalkınma planlarında her konuda olduğu gibi gençlikle ilgili de plan ve stratejilere yönelik öneriler geliştirilmiştir. Bu planlamalardan birincisinde gençlerin serbest zamanlarıyla ilgili bir karar bulunmazken; ikincisinde spor başlığı altında gençlik ve kültür merkezleri oluşturulması; üçüncü kalkınma planında gençlik sorunlarına daha fazla önem verilmiş, her gencin eğitim, öğretim, kültür programlarından faydalanması, yurt, burs ve sosyal faaliyetlerin bakanlık kontrolünde yerine getirilmesi; dördüncü kalkınma planında gençlerin iş hayatına katılımı, okuma yazma oranının artırılması, yurt ve burs imkânlarının artırılması ve öğrenim kredilerine ağırlık verilmesi kararları alınmıştır. Bundan sonraki kalkınma planları AB kapsamında meydana gelen gelişmeler doğrultusunda gençliğe daha fazla önem veren önerilerden oluşmuştur. Beşinci kalkınma planında gönüllü çalışma kampları ve gençlik merkezlerinin kurulmasının hızlandırılması, üniversitelerde mediko-sosyal hizmetlerinin önemsenmesi, zararlı alışkanlıklara karşı önlem alınması, edebiyat ve sanat etkinliklerinin aktifleşmesi için kurumlar ve kuruluşlar arası koordinasyon ve teşvikin yapılması planlanmıştır (MEGSB, 1988).

1990-1994 Altıncı kalkınma planında boş zamanın değerlendirmesine yönelik bilinçlendirmede kitle iletişim araçlarının kullanılması, herkese uygun tesisler yapılması, merkezi ve yerel yönetim birimlerinin yönlendiricilik yapması, uluslararası organizasyonlar ile işbirliğinde bulunulması, eleman ihtiyacının giderilmesi için üniversitelerde rekreasyon anabilim dallarının kurulması kararlaştırılmıştır. 1996-2000 Yedinci kalkınma planında rekreasyon alanlarının toplumsal ihtiyacı karşılayacak şekilde kurulması; 2000-2005 Sekizinci kalkınma planında gençlerin boş zamanlarını üretken, verimli ve katılımcı bir şekilde değerlendirmemelerine işaret edilerek, bu dönemde daha çok sanatsal faaliyetlere, el

sanatlarına ağırlık verilmesi önerilmiştir. 2007-2013 Dokuzuncu kalkınma planında gençlerin geleceğe güvenle bakabilmeleri için toplumsal aidiyet duygusunun, duyarlılık anlayışının ve öz güvenlerinin geliştirilmesi, dezavantajlı gençler ve işsizlere fırsat eşitliği sağlanması, gençlerin aileleri ve toplumla pozitif iletişiminin sağlanması adına ek tedbirlerin alınması kararlaştırılmıştır (Kul, 2011).

2014-2018 Onuncu kalkınma planında çatı gençlik politikası, kamu desteğinin sağlanması, gençlere yönelik harcamaların artırılması, kamu ya da sivil kurum ve kuruluşlar arası koordinasyon, kamu hizmetleri ile yerel hizmetlerin ilişkilendirilmesi, kamu hizmetlerinin standart hale getirilmesi, bilgilendirme sistemlerinin geliştirilmesi, Avrupa hareketlilik fırsatlarının artırılması, gençlik politikasının göstergelerinin oluşturulması ve işlevselleştirilmesi, istihdam sorununun giderilmesi, faizsiz kredi imkanı ve danışmanlık hizmetleri sunulması, mesleki bilgileri ve becerilerinin artırılması, ayrıca bilişim, yabancı dil, dijital ve medya okur-yazarlığına önem verilmesi kararlaştırılmıştır (Baş, 2017).

1.4. Gençlik ve Spor Bakanlığı Gençlik Merkezleri

GSB'na bağlı hizmet birimlerinden birisi olan “Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü”; gençlik hizmetleri, gençlik ve izcilik kampları, etkinlikler ve sosyal faaliyetler, gençlik çalışmaları, sivil toplum kuruluşları ile ilişkiler ve yönetim hizmetlerinin yürütüldüğü dairelerden oluşmaktadır. Bu dairelerin görev ve sorumlulukları; Gençlerle ilgili istismar ve şiddetin engellenmesi, kötü alışkanlıklardan korunması, ayrımcılığın giderilmesi, ulusal ve uluslararası toplantılar, kurslar, seminerler ve benzeri faaliyetlerin düzenlenmesi ve desteklenmesi, gençlik merkezleri ve benzeri tesislerin kurulması, gençlik ve izcilik kamplarının kurulması, sosyal hayata katılımın sağlanması, gençlik etkinliklerinin düzenlenmesi, sivil toplum kuruluşları, kamu kurum ve kuruluşları, mahalli idareler ve üniversitelerin gençlik ile ilgili birimleriyle ilişkilerin kurulması ve yürütülmesi olarak sayılabilir (GSB, 2016).

Gençlik politikalarının en önemli adımlarından birisi gençlerin aktif yaşamda yerini almalarını ve becerilerini artırabilmeleri için kurulmuş olan gençlik merkezleridir. Gençlik Merkezleri, Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı olarak il müdürlükleri bünyesinde özellikle resim, müzik, tiyatro, spor eğitimi, halk oyunları ve izcilik gibi alanlarda faaliyetlerine devam etmektedir (Karabulut ve Pulur, 2011). Bu merkezler spor, akademi ve sanatsal eğitimlerle birlikte AB projeleri, yurt içi hareketlilik ve değişim programları, birçok alanda yarışma ve müsabakalar düzenlenmesi ve sosyal sorumluluk faaliyetlerinde de aktif rol almaktadır (Baş, 2017).

1.4.1. Gençlik Merkezleri Tarafından Yapılan Çalışmalar

Gençlik merkezleri yapılacak eğitim ve faaliyet türüne göre kendi alanında uzman eğitimci gözetiminde tamamen ücretsiz eğitim ve kültürel birçok faaliyet düzenlemektedir. Bakanlık bünyesinde faaliyet yürüten “Gençlik Merkezleri Dairesi” tarafından şimdiye kadar birçok proje hayata geçirilmiştir. Bunlardan birisi olan “Genç Dönüşüm Projesi” düzenleyerek kırtasiye malzemeleri ve atık pillerin geri dönüştürülmesini amaçlamıştır.

ÖSYM'nin yaptığı merkezi sınavlardan sonra kullanılmayan kırtasiyenin gönüllülerce toplanması ve ihtiyaç sahiplerine ulaştırılması sağlanmıştır. “Uygulamalı Girişimcilik Eğitimi” programı ise gençlerin istihdamının artırılması, girişimcilik ruhunun açığa çıkartılması amaçlarıyla 2013 yılında KOSGEB ile yapılan işbirliği neticesinde binlerce gencin bu eğitimden yararlandırılması kapsamında gerçekleştirilmiştir. Bir başka proje “*Tecrübe Konuşuyor*” adıyla hayata geçirilerek alanlarında tanınan uzman kişilerin bilgi ve tecrübelerini gençlerle paylaşması sağlanmıştır. Bu proje kapsamında gençlerin bilinen-tanınan saygın kişilerin bilgi ve tecrübelerinden yararlanarak, bilgi-görgü ve özgüvenlerinin artırılması amaçlanmıştır. Bunların yanı sıra Gençlik Merkezlerinde hemen hemen her yıl yürütülen faaliyetler Tablo 1.5’de de gösterilmiştir.

Çizelge 1.1 Gençlik Merkezleri Tarafından Yürütülen Faaliyet Konuları

EĞİTİM VE KÜLTÜREL FAALİYETLER		
Eğitim-Öğretim Kursları	Güzel Sanatlar	Kişisel Gelişim Kursları
Türkçe	Resim	Hızlı Okuma
Bilgisayar	Müzik	Beden Dili
Web Tasarımı	Halk Dansları	Etkili İletişim
Grafik	Tiyatro	Zaman Yönetimi
Autocad	Karikatür	İşaret Dili
Photosop	Şiir	Hitabet
Okul Dersleri	Edebiyat	Kariyer Planlama
Matematik	Fotoğrafçılık	Değerler Eğitimi
Fizik	Sinema	Proje Döngüsü
Tarih		Liderlik
Coğrafya		Problem Çözme ve Karar Alma
İngilizce		Diksiyon
Kimya		Motivasyon
Osmanlıca		Stres ve Strese Mücadele
Arapça		Öfke Kontrolü
Almanca		Yaratıcı Drama
Fransızca		Takım Çalışması
El Sanatları	Spor	
Ebru	Tekvando	
Hüsn-ü Hat	Masa Tenisi	
Tezhip	Eskrim	
Origami	Badminton	
Ağaç Oymacılık	Tenis	
Model Uçak	Aikido	
Takı Tasarımı	Basketbol	
Ahşap Boyama	Voleybol	
Vitray	Futbol	
Kumaş Boyama	Hentbol	
Filografi		
Kaligrafi		
Çinicilik		

Kaynak: Barata (2015). Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerinin 15-29 Yaş Arasındaki Gençler Tarafından Bilinirlik Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ.

Ülkemizde faaliyet gösteren Gençlik Merkezlerinde atölye, kulüp ve salon programları şeklinde 3'lü bir yapı kurulması planlanmıştır (Şekil 1.5). Atölyeler "Gençlik Merkezleri Akademisi" adıyla kurularak Dil Eğitimi, Değerler, Dini İlimler, İnovasyon, Sosyal Bilimler, Kişisel Gelişim alanlarında gençlerin eğitim alması sağlanacaktır. El Sanatları, Müzik, Proje ve Çevre gibi alanlarda kurulacak kulüplerle sosyal ve kültürel faaliyetler yürütülürken, salon programları yapılarak gençlerin kariyer sahibi tanınan kişiler, yazarlar ve şairler ile aynı ortamda

buluşmaları onların tecrübeleri ve fikirlerinden faydalanarak kendilerine rehber edinmeleri sağlanacaktır (GSB, 2016).

Şekil 1.5. Gençlik Merkezlerinin Yeni Üçlü Yapısı

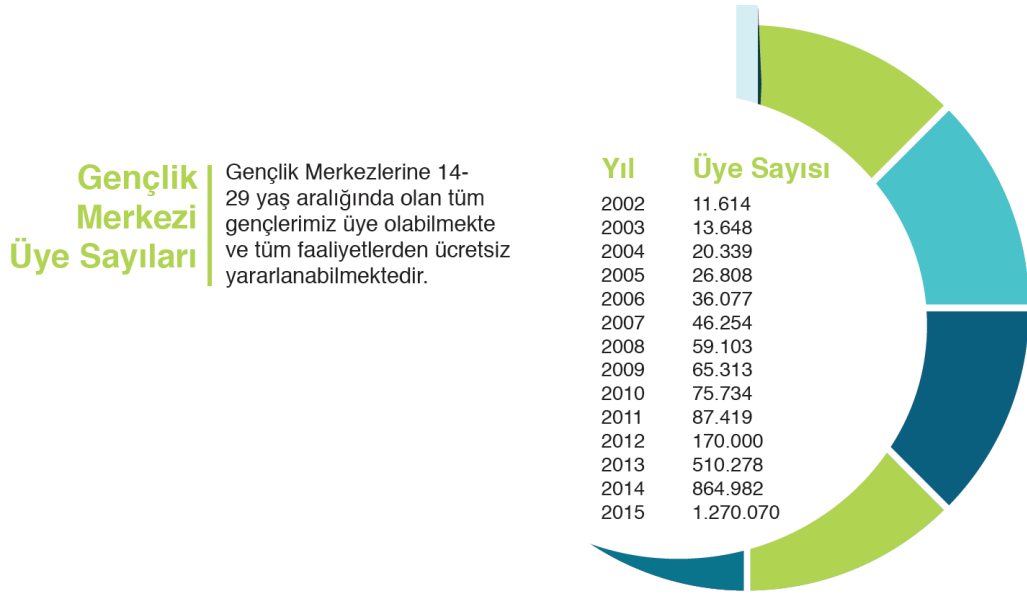
Kaynak: GSB (2016) Gençlik ve Spor Bakanlığı. 2015 yılı Faaliyet Raporu. http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/strateji/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf

1.4.2. Gençlik Merkezlerinin Ülkemizdeki Mevcut Durumu

Gençlik merkezlerinin ilki 1969-1970 yıllarında Ankara’da faaliyete geçmiş, o günden günümüze kadar geçen süreçte ülkenin her tarafında yaygınlaştırılmıştır. 2002 yılında Gençlik Merkezlerine üye kişi sayısı 11.614 iken 2012’de Gençlik ve Spor Bakanlığı kurulmasıyla birlikte hızlı bir şekilde artarak 2015 yılı 1.270.070 kişinin üyeliği gerçekleşmiştir (GSB 2016). 2018 Kasım ayı itibariyle ise Gençlik Merkezlerinin sayısı 285’i bulmuş, üyelerin sayısı ise 977.893 erkek, 1.049.387 kadın olmak üzere toplamda 2 milyon 27 bin 280 kişi olmuştur.

Gençlik Merkezlerinin üye kaydı ve 2002 yılından 2016 yılına kadar geçen süreçteki yıllara göre üye sayısı Şekil 1.6’da gösterilmiştir.

Şekil 1.6 Yıllara Göre Gençlik Merkezleri Üye Sayısı

Kaynak: GSB (2016) Gençlik ve Spor Bakanlığı. 2015 yılı Faaliyet Raporu. http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/strateji/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf

Yavuz ve Çiftçi (2017) yılında gerçekleştirdiği “Türkiye’de Bulunan Gençlik Merkezlerinin Durumu Ve Doğu Anadolu Bölgesinin Değerlendirilmesi” isimli çalışmasına göre Türkiye’de en çok Gençlik Merkezi bulunan iller sırasıyla Samsun (12 adet) Ankara (10 adet), Şanlıurfa, Van, Trabzon (9 adet), Manisa (8 adet), Konya ve Tokat (7 adet), İzmir, Zonguldak, Kocaeli, Diyarbakır, Balıkesir, Artvin (6 adet), İstanbul, Bitlis, Hatay, (5 adet) olarak sıralanmış, diğer illerde ise 1-4 arasında Gençlik Merkezi bulunduğu bildirilmiştir.

1.5. Yurtdışında Gençlik Merkezleri

Ülkemizde olduğu gibi yurtdışındaki bir çok ülkede gençlik merkezleri bulunmaktadır. Avrupa’nın önemli bir ülkesi olan Almanya’da bir çok dernek bulunmaktadır bunlardan bazıları şöyledir:

- Mezhebi dernekler (örn. Müslüman Gençlik, Protestan Gençlik, Alman Katolik Gençlik Birliği veya Alevi Gençlik),
- Gençlik spor derneği,

- Yardım organizasyonlarının gençlik dernekleri (örn. THW gençliği, Genç itfaiyeciler veya Genç Kızılhaç),
- İzci dernekleri,
- Çevre ve doğayı korumayla ilgilenen gençlik dernekleri (örn. BUNDjugend),
- Özellikle uluslararası / kültürler arası çalışmalar yapan gençlik dernekleri (örn. djo-Regenbogen Berlin veya Junge Europäische Bewegung),
- Hümanist veya politik gençlik dernekleri (örn. Sozialistische Jugend Deutschland, Die Falken, die Jungen Humanist_innen, JungdemokratInnen / Junge Linke veya Naturfreundejugend),

Bu merkezlerde gençler buluşabilirler, birlikte müzik dinleyip masa tenisi veya bilardo oynayabilirler. Ayrıca örneğin futbol, dans, yemek pişirme ve ödev yardımı gibi birçok grup etkinlikleri bulunmaktadır.

İngiltere’de gençlik çalışmalarının önemli bir bölümü okul sistemleri içinde yürütülmektedir. “Sunday Schools” ve “Ragged School” girişimleri gençlik çalışmasının öncülleri olarak kabul edilmektedirler.

Japon eğitim felsefesine göre Japon halkı yaşam boyu eğitimi benimsemiştir. Bu eğitim, hem resmi hem de özel kuruluşlar tarafından verilmelidir. Halk evleri, gençlik merkezleri, çocuklar için tabiat merkezleri, müzeler, kütüphaneler, beden eğitimi ve eğlence merkezleri yaygın eğitim faaliyetlerini düzenleyen önemli kuruluşlardır (Uçar ve Uçar, 2004).

Avusturya, Almanya, İrlanda, Norveç ve Romanya’da gençlik çalışmasına ilişkin özel yasal düzenlemeler mevcutken, Yunanistan, İtalya ve İspanya’da gençlik çalışmasına ilişkin düzenlemeler çeşitli yasalar altında ele alınmaktadır. Avrupa’daki on ülkenin incelendiği bir çalışmada gençlik çalışmasına bakışa ilişkin ortak nokta (İtalya hariç olmak üzere) gençlik çalışması kavramının okul dışı alanda

tanımlanması ve dolayısıyla non-formel ve informel eğitimle bağlantılı kılınmasıdır (Erol, 2013).

1.6. Atatürk'ün Gençlik ile ilgili Düşünceleri

Cumhuriyet'in ilk kurulduğu yıllardan itibaren gençlik politikalarına önem verilmiştir. Türk gençliğinin, Cumhuriyet'in gelecekteki bekçileri olacağı bizzat Atatürk tarafından Nutuk'ta ve "Gençliğe Hitabe"de belirtilmiştir. Gençliğin toplumsal değerler ve ülke geleceği bakımından önemini bilen Atatürk'ün: "*Gençler! Siz almakta olduğunuz terbiye ve irfan ile insanlık meziyetinin, vatan sevgisinin, fikir hürriyetinin en kıymetli timsali olacaksınız. Ey yükselen yeni nesil!.. Gelecek sizindir. Cumhuriyeti biz kurduk; onu yaşatacak ve yükseltecek olan sizsiniz.*" sözleri ile cumhuriyeti koruyacak ve gelecek kuşaklara aktaracak kişilerin gençler olduğu ifade etmesi gençlere olan güvenini göstermiştir (Erkal 1981). Diğer yandan yöneticilere ve ailelere de doğrudan yapılan öneride: "*Gençliği yetiştiriniz onlara ilim ve irfanın müspet fikrini veriniz. Geleceğin aydınlığına onlarla kavuşacaksınız.*" ifadeleriyle toplumsal olarak gençliğe nasıl davranılması gerektiği anlatılmaktadır (Kul, 2011).

Atatürk ve onun fikirleri ile siyasi kimlik kazanmış Tek parti döneminde gençlerin çağdaş, vatanperver, ilerici, laik, akla ve bilime inanan, eğitilmiş, milli değerlere bağlı birer birey olmaları için her türlü adım Atatürk tarafından desteklenmiştir. Örneğin Atatürk, Cumhuriyetin ilânından önce TBMM Başkanı ve Başkumandan sıfatı ile İstanbul Valiliği'ne gönderdiği telgrafta; "*Vatana yüksek karakterli ve sağlam ruhlu gençler yetiştirmesini dilediğim İstanbul Türk İzcileri Ocağı'nın başbuğluğunu büyük bir kıvanç duygusuyla kabul ediyorum. Genç arkadaşlarıma teşekkür ve selâmlarımın bildirilmesini rica ederim efendim*", ifadeleriyle gençliğe verdiği önemi ve yapılan faaliyetleri desteklediğini göstermiştir. Atatürk'ün gençlik ve spor faaliyetlerine karşı tavrını ve siyasi idarenin bu konuda yapması gerekenleri de: "*Her çeşit spor faaliyetlerini, Türk gençliğinin millî terbiyesinin ana unsurlarından saymak lâzımdır. Bu işte hükûmetin şimdiye kadar olduğundan daha çok ciddî ve dikkatli davranması, Türk gençliğini spor bakımından da millî heyecan içinde itina ile yetiştirilmesi önemli tutulmalıdır*" sözleriyle ifade ederek gençleri milli

değerlerine bağlı bir şekilde sportif faaliyetlere yönlendirmek gerektiği bildirilmiştir (Bulut, 2007).

Atatürk ülke gençliğinin içinde bulunduğu toplumsal kurallara uyan, çağdaş eğitilmiş, milî terbiye almış, hem üretici ve geliştirici hem de milli varlığı güçlendiren bir nesil olmasını istemiştir. Bu nedenle gençlerin vatan sevgisiyle yetişmesini ve muasır medeniyetlere ulaşmak için onların gayretine ihtiyaç olduğunu daima vurgulamıştır. Atatürk: *“Yetiyecek çocuklarımıza ve gençlerimize görecekları tahsilin hududu ne olursa olsun, en evvel ve her şeyden evvel Türkiye'nin istiklâlîne, kendi benliğine milli geleneklerine düşman olan unsurlarla mücadele etmek lüzumu öğretilmelidir. Beynelmilel vaziyete göre, böyle bir savaşın gerektirdiği ruhî unsurlarla mücehhez olmayan fertlere ve bu fertlerden mürekkep cemiyetlere hayat ve istiklâl yoktur.”* ifadeleriyle millî eğitim ve kültür politikalarına yönelik duygu ve düşünceleri anlaşılabilir (Erkal, 1981).

1924 yılında Köy yasasının yayınlanmasıyla köylerde nişan, güreş, cirit gibi oyunlar özendirilmiş, 1930 yılındaki yasalarla da belediyelere spor alanlarını, çocuk bahçelerini ve ihtiyaca göre stadyumları yapması sorumluluğu yüklenmiştir. Ayrıca, Atatürk'ün 19 Mayıs Gençlere, 23 Nisanı da Çocuklara bayram olarak hediye etmesi, Halkevlerinde spor çalışmalarının yapılmasını teşvik etmesi gençlere ve spora verilen önemi göstermektedir (Tuncel, 2003).

1.7. Gençlik Merkezleri Alanında Yapılan Araştırmalar

Çalışmanın bu bölümünde ülkemizde yapılan lisans üstü tez isimleri Ulusal Tez Merkezi'nden taranarak tablolştırılmıştır. Yapılan taramalar sonucunda gençlik merkezleri ile ilgili 3 adet doktora, 14 adet de yüksek lisans tezi hazırlandığı belirlenmiştir. Bu tezlere ait bilgiler ve araştırma konuları Tablo 1.7'de kısaca verilmiştir:

Çizelge 1.2 Türkiye’de Gençlik Merkezleri İle İlgili Yapılan Lisans Üstü Tezler

Yazar/Tarih/ Tez türü	Çalışmanın Başlığı	Çalışmanın Konusu ve Bulguları
Fatih Harun Turhan /2018/ Yüksek Lisans	T.C. Gençlik ve Spor Bakanlığı'na bağlı gençlik merkezlerinde çalışan gençlik liderlerinin yaşam kalite düzeylerinin incelenmesi	Bu çalışmada, 81 il ve ilçede bulunan 278 "Gençlik Merkezi"nde çalışan 347 "Gençlik Lideri" arasında kadınların erkeklerden, 1-3 yıl arası çalışanların daha fazla çalışanlardan, daha yüksek yaşam kalitesine sahip olduğu ileri sürülmüştür.
Cumaali Yavuz /2017/ Doktora	Türkiye'deki gençlik merkezlerinin kurumsal yönetimleri ile hizmet kalitesinin değerlendirilmesi	Gençlik Merkezlerine üye bireylerin fiziksel çevre kalitesinin genelde yetersiz, etkileşim kalitesinin olumlu, çıktı kalitesi katılımcılara kişisel, sosyal ve akademik katkılar sunan düzeyde algılanmıştır.
Cengiz Özenci /2017/ Yüksek Lisans	Yönetim, liderlik ve değişim bağlamında, gençlik merkezi yöneticilerinin inovasyon yeterliliklerinin ölçülmesi; Bir alan araştırması	Gençlik liderlerinin görüşlerine göre gençlik merkezi yöneticilerinin yönetim, liderlik ve değişim bağlamında, inovasyon yeterliliklerinin değişime duyarlılık, iletişim, liderlik, örgüt içi motivasyonu sağlama boyutlarında yeterli oldukları saptanmıştır.
Fikret Kelleş /2017/ Yüksek Lisans	Gençlik merkezindeki serbest zaman etkinliklerine katılan bireylerin sosyal beceri düzeylerinin bazı demografik değişkenlere göre incelenmesi: Adıyaman ili örneği	Gençlik merkezine üye bireylerin duyuşsal duyarlılık ve sosyal duyarlılık alt boyutları ve sosyal beceri toplam puanları, duyuşsal kontrol, sosyal kontrol, sosyal beceri düzeyleri çeşitli değişkenlere göre tespit edilmiştir.
Bilal Yaman /2016/ Yüksek Lisans	Gençlik merkezi faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi	Bu çalışmada gençlik merkezi faaliyetlerine katılan bireylerin en yüksek serbest zaman tatmin puanının rahatlatma, en düşük puanın ise fizyolojik alt boyutunda olduğu belirlenmiştir.
Halim Baş /2016/ Yüksek Lisans	Yerel yönetimlerin gençlere yönelik hizmetleri: İstanbul Esenler Gençlik Merkezi örneği	Bu çalışmada gençlerin istihdam olanaklarındaki daralma, gençlerin hayata tutunmaları için özel uygulama ve politikalara yönelimi araştırılmıştır. Gençlik Merkezi faaliyetlerinin genelde gençlerin kişisel gelişimlerini, sosyalizasyonlarını ve eğitim hayatlarını olumlu etkilediği belirlenmiştir.
Mehmet Özkan /2016/ Yüksek Lisans	Gençlik merkezlerinde yapılan faaliyetlere katılan bireylerin memnuniyet düzeylerinin incelenmesi	Bu çalışmada gençlik merkezleri faaliyetleri bakımından bireylerin %50'nin üzerinde memnuniyet duyduğu bulunmuştur.
Begüm Barata /2015/ Yüksek Lisans	Gençlik hizmetleri ve spor il müdürlüklerine bağlı gençlik merkezlerinin 15-29 yaş arasındaki gençler tarafından bilinirlik düzeyi	Bu çalışmada Gençlik Merkezlerinin öğrenciler tarafından bilinirlik düzeyi ve bu amaca ulaşırken serbest zaman etkinliklerinin neler olduğunu belirlenmiştir. Gençlerin üçte birinin faaliyetlere katıldığı, yarıdan fazlasının gençlik merkezleri yerini ve hizmetleri bildiği, bu bilinirlik düzeylerinin çeşitli değişkenlere göre farklılaştığı da tespit edilmiştir.
Hüseyin Bilgen /2014/ Yüksek Lisans	Gençlik merkezinde yürütülen kurslara katılan gençlerin iletişim becerisi ve sosyal becerilerinin bazı değişkenler açısından incelenmesi (Ankara ili Yenimahalle örneği)	Bu çalışmada gençlik merkezinde kurslara katılan gençlerin iletişim ve sosyal becerileri kurs öncesi ve sonrasına, kursa devamsızlık sürelerine, cinsiyete göre anlamlı derecede farklılaştığı bulunmuştur.

Serkan Zengin /2013/ Yüksek Lisans	Çocuk ve gençlik merkezlerinde hizmet alan 12-18 yaş arası erkek çocukların beden eğitimi ve spor dersine ilişkin tutum düzeyleri ile benlik saygılarının incelenmesi	Bu çalışmada gençlik merkezine devam eden 12-18 yaş arası çocukların beden eğitimi ve spor dersine karşı tutumları ile benlik düzeyleri arasında anlamlı bir farklılık olup olmadığı tespit edilmiştir.
Süleyman Gediz /2012/ Yüksek Lisans	Kamu hizmeti olarak rekreasyon etkinlikleri kapsamında Gençlik Hizmetleri ve Spor İl Müdürlükleri Batı Akdeniz Bölgesi Gençlik Merkezleri analizi	Bu çalışmaya göre gençlik merkezlerinin fiziki yapılarının yetersizliği, personelin gençlerle iletişiminin çok iyi olduğu ve üye gençlerin büyük çoğunluğunun serbest zamanlarını kısıtlayan en önemli faktörün okul/dersleri olduğu saptanmıştır.
Lütfüye Kul /2011/ Yüksek Lisans	Gençlik spor il Müdürlüklerine bağlı gençlik merkezlerindeki görsel sanat eğitimi çalışmalarının tespiti (Trabzon ili örneği)	Bu çalışmada Gençlik Merkezlerinde gerçekleştirilen Görsel Sanat Eğitimi açısından fiziksel ve donanımsal yeterlilikte olmasına rağmen tüm programların öğretimi açısından da yeterli olmadığına ancak, boş/serbest zamanlarını değerlendirmede örgün eğitimi destekleyecek şekilde yararlı bulunmuştur.
Gültekin Örtüş /2010/ Yüksek Lisans	Gençlik ve Spor İl Müdürlüklerine bağlı gençlik merkezlerinin 15-26 yaş arasındaki gençler tarafından bilinirlik düzeyi (Kocaeli ili uygulaması)	Bu çalışmada lise ve üniversite öğrencilerinin çok azının gençlik merkezlerini bildiği ve serbest zamanlarını değerlendirme alışkanlıkları ve alternatiflerinde kullandıkları saptanmıştır.
Ertan Kerem Şahin /2008/ Yüksek Lisans	Mardin Youth Center as a model for sustainable development Sürdürülebilir kalkınma modeli olarak Mardin Gençlik Merkezi	Bu çalışmada Türkiye'nin gelişmemiş bölgelerinde sosyal gelişimi sağlamak için ne yapıldığını ve gelecekte ne yapılabileceğini Mardin Gençlik Merkezi modeline bağlı olarak değerlendirilmiştir.
Canan Özlem Gözcü /2005/ Yüksek Lisans	Gençliğin yaşlılığa bakışı: Ankara Büyükşehir Belediyesi Dikmen Gençlik Merkezi örnekleme	Bu çalışmada gençler ile yaşlıların uyumsuz amaçları olduğu belirlenmiş, gençlerin çoğunluğunun yaşlılıklarını nasıl geçireceğini tahmin edemezken, tamamına yakın bir kısmı yaşlılıkta güvencede olmak için bazı tedbirler alınması gerektiğini ileri sürmüşlerdir.
Ali Aycan /2005/ Doktora	Gençlik merkezlerinde örgütsel etkililik kalitesinin değerlendirilmesi	Bu çalışmada gençlik merkezlerinin bütçe, araç-gereç, yönetmelik, faaliyet programı, personel, eğitmen, sosyal çevre ve yöneticilerin yeterlilikleriyle ilgili önemli sorunlar yaşandığı, fiziksel çevre kalitesi algı düzeylerinin, etkileşim ve temel hizmet kalitesi algı düzeylerine oranlarına göre daha düşük olduğu saptanmıştır
Şükran Kılbaş /1989/ Doktora	Ankara Yenimahalle ve Çankaya Gençlik Merkezleri'ne üye gençlerin gençlik merkezlerine ilişkin görüşleri	Bu çalışmada gençlik merkezindeki faaliyetlere katılan gençlerin bu merkezlerle ilgili görüşleri tespit edilmiştir.

Kaynak: Ulusal Tez Merkezi (t.y.) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkezi, Erişim: [https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp], Erişim tarihi: 15.11.2018

2. GEREÇ VE YÖNTEM

2.1 Araştırma Grubu

Spor İl Müdürlüklerine bağlı Gençlik Merkezleri (GM) faaliyetleri ve üyelerin Gençlik Merkezlerini kullanım düzeylerinin incelenmesi, buna ilişkin alt boyutlar (rahatlama, sosyal, psikolojik, fizyolojik, eğitim ve fiziksel yapı) ve bazı değişkenler (cinsiyet, gençlik merkezine üyelik süresi, gençlik merkezine gitme sıklığı ve üye olunan gençlik merkezleri) arasındaki ilişki ve farklılıkları ortaya koymaktır. Araştırmanın örneklemini Kırıkkale Yahşihan Gençlik Merkezi, Kocaeli Uluslararası Gençlik Merkezi, Van Tuşba Gençlik Merkezi, Trabzon Sürmene Gençlik Merkezi ve Diyarbakır'daki Bağlar Gençlik Merkezi üyeleri oluşturmuştur. Araştırmaya gönüllü olarak 359 (%64) kadın ve 202 (%36) erkek olmak üzere, yaş ortalaması en çok 16-19 (%38,5) aralığında olan toplam 561 kişi katılmıştır. Bu çalışmanın kısıtları arasında sadece 5 ildeki GM üyelerin olmasıdır.

2.2. Veri Toplama Aracı

Araştırma verilerinin toplanmasında, kişisel bilgi formun yanı sıra araştırmacı tarafından geliştirilen “Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutum Ölçeği” kullanılmıştır. Ölçek tasarlanırken Beard ve Ragheb (1980) tarafından geliştirilmiş olan Serbest Zaman Tatmin Ölçeği (SZTÖ-Uzun Versiyon) yararlanılmış ve uzman görüşüne başvurulmuştur. Ölçeğin orijinal formu 51 madde ve altı boyuttan oluşmaktadır. Araştırmacı tarafından geliştirilen ölçek, 24 maddeli ve altı faktörlü olarak hazırlanmıştır. Bu faktörler sırasıyla Eğitim, Fizyolojik, Rahatlama, Sosyal, Fiziksel ve Psikolojik olarak tanımlanmıştır. Ölçek maddeleri 5 puanlı Likert tipinde değerlendirilmiştir (1=Kesinlikle katılmıyorum, 2=Katılmıyorum, 3 =Kararsızım, 4 = Katılıyorum, 5 = Tamamen Katılıyorum). Karlı ve arkadaşları (2008) tarafından yapılan Serbest Zaman Tatmin Ölçeği'nin (SZTÖ-Uzun Versiyon) Geçerlilik ve Güvenilirlik Çalışması'nda ölçeğin Cronbach's Alpha katsayısı $\alpha=0,92$ olarak tespit edilirken, bu çalışmada $\alpha=0,833$ olarak belirlenmiştir.

Sosyal araştırmalarda Cronbach Alpha değerinin 0,70 ve üzerinde olması güvenilirlik için yeterli görülmektedir (zdamar, 2015). Bu alışma için oluşturulan yeni anket formu yüksek güvenirlikte çıkmıştır.

GM leğin Geliştirilmesi İle İlgili alışmalar

GM leği'nin madde-toplam puan korelasyonlarına ilişkin çalışmalar; ölçeğin 27 maddelik deneme formu (5) Kesinlikle katılıyorum, (4) Katılıyorum, (3) Tarafsızım, (2) Katılmıyorum, (1) Kesinlikle katılmıyorum uygulanması sonunda madde-toplam puanları arasındaki korelasyon katsayısı 0.40 un altında olan maddeler elenmiş ve ölçek 24 maddeye düşmüştür. Ayrıca 49 kişiye uygulanan bu ilk deneme anket formunda geçerlilik ve güvenirlik katsayısı cronbach alfa =0,791 olarak bulunmuştur. Geçerlilik ve güvenirlik katsayısı değerini düşüren 3 madde çıkarıldıktan sonra bu deneme formunda geçerlilik ve güvenirlik katsayısı cronbach alfa =0,833 olarak daha yüksek güvenirlik olarak bulunmuştur.

Çizelge 1.3 Madde İstatistikleri (n Anket alışması)

	\bar{x}	S	N
GM1. Gençlik Merkezi faaliyetleri gençlerin ihtiyaçlarına yönelik düzenleniyor.	3,4898	1,30898	49
GM2. Gençlik Merkezi sosyal sorumluluk projelerine önem vermiyor.	3,3878	1,46936	49
GM3. Gençlik Merkezinin faaliyetleri kendime güvenimin artmasına katkı sağlıyor.	3,9796	1,18127	49
GM4. Gençlik Merkezi faaliyetleri sayesinde kendi yeteneklerimin farkına varıyorum.	3,7755	1,41812	49
GM5. Gençlik Merkezi faaliyetleri yeni beceriler edinmemde beni cesaretlendiriyor.	4,0816	1,20479	49
GM6. Gençlik Merkezindeki programlar güncel konulara göre düzenleniyor	3,9388	1,14397	49

GM7. Gençlik Merkezindeki faaliyetler sayesinde stresten uzaklaşıyorum.	3,9184	1,30443	49
GM8. Boş zamanlarımı gençlik merkezinde verimli değerlendiriyorum.	2,7551	1,54826	49
GM9. Gençlik Merkezi faaliyetleri okul başarımlı olumsuz etkiliyor.	3,0408	1,67032	49
GM10. Gençlik Merkezi faaliyetleri ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buluyorum.	3,2449	1,07103	49
GM11. Gençlik Merkezinin faaliyetleri üyelerin sosyalleşmesine katkı sağlıyor.	3,7959	1,02020	49
GM12. Gençlik Merkezlerinde yaptığım aktiviteleri özgürce seçebiliyorum.	3,9796	1,37674	49
GM13. Gençlik Merkezine sportif faaliyet yapmak için gidiyorum.	2,6531	1,29986	49
GM14. Gençlik Merkezindeki akademik ve kulüp faaliyetlerinin tamamen ücretsiz olması benim için önemlidir.	3,8980	1,53086	49
GM15. Gençlik Merkezinde grup halinde yapılan faaliyetleri tercih ediyorum.	3,5306	1,13838	49
GM16. Gençlik Merkezinde kendimi rahat ve güvende hissediyorum.	4,0816	1,16970	49
GM17. Gençlik Merkezinin faaliyetlerine kolayca katılabiliyorum.	4,0204	1,07024	49
GM18. Gençlik Merkezinde çalışan gençlik liderleri her açıdan yeterlidir.	4,1429	1,19024	49
GM19. Gençlik Merkezinde çalışanların bilgi ve tutumlarını yeterli görmüyorum.	3,7755	1,43273	49

GM20.Gençlik Merkezlerinin, kampların ve kültür gezilerin tanıtımlarını yeterli bulmuyorum.	2,2449	1,85439	49
GM21. Gençlik Merkezindeki program/kurs/etkinlikler gençlerin fikirlerine başvurularak düzenlenmiyor.	2,3265	1,35996	49
GM22. Gençlik Merkezindeki programları çağın ihtiyaçlarına uygun bulmuyorum	2,4490	1,06186	49
GM23.Gençlik Merkezi merak ettiğim konular hakkında programlar düzenlemiyor	2,4082	1,28968	49
GM24. Gençlik Merkezinin fiziki yapısını ve donanımını yeterli bulmuyorum.	2,4286	1,17260	49
GM25. Gençlik Merkezinin faaliyetlerinden memnun değilim.	2,0816	1,77760	49
GM26. Gençlik Merkezini konum olarak ulaşımına uygun bulmuyorum.	2,1429	1,38444	49
GM27. Gençlik Merkezi temiz ve hijyen değildir.	2,6327	1,60330	49

Çizelge 1.4 Madde İstatistikleri

	\bar{x}	Minimum	Makimum	Ranje	Makimum / Minimum	Varyans (ss)	Madde sayısı
Item Means	3,267	2,082	4,143	2,061	1,990	,526	27

Çizelge 1.5 Ölçek İstatistikleri

\bar{x}	\bar{x}	S	Madde sayısı
88,2041	207,291	14,39760	27

Çizelge 1.6 Madde-Toplam İstatistikleri (49 ön anket çalışması)

	Soru Silinirse Ortalamadaki Değişimi	Soru Silinirse Varyanstaki Değişimi	Düzeltilmiş Madde-Toplam Korelasyon	R ² Korelasyon	Soru Silinirse Alfa Katsayısı Değişimi
GM1. Gençlik Merkezi faaliyetleri gençlerin ihtiyaçlarına yönelik düzenleniyor.	84,7143	189,042	,459	,748	,778
GM2. Gençlik Merkezi sosyal sorumluluk projelerine önem vermiyor.	84,8163	192,195	,318	,745	,784
GM3. Gençlik Merkezinin faaliyetleri kendime güvenimin artmasına katkı sağlıyor..	84,2245	198,053	,236	,841	,788
GM4. Gençlik Merkezi faaliyetleri sayesinde kendi yeteneklerimin farkına varıyorum.	84,4286	185,125	,522	,755	,774
GM5. Gençlik Merkezi faaliyetleri yeni beceriler edinmemde beni cesaretlendiriyor.	84,1224	193,151	,379	,766	,782
GM6. Gençlik Merkezindeki programlar güncel konulara göre düzenleniyor	84,2653	202,699	,101	,692	,791
GM7. Gençlik Merkezindeki faaliyetler sayesinde stresten uzaklaşıyorum.	84,2857	183,750	,618	,901	,770
GM8. Boş zamanlarımı gençlik merkezinde verimli değerlendiriyorum.	85,4490	204,919	-,001	,832	,781
GM9. Gençlik Merkezi faaliyetleri okul başarımlı olumsuz etkiliyor.	85,1633	191,348	,285	,905	,787
GM10. Gençlik Merkezi faaliyetleri ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buluyorum.	84,9592	191,915	,479	,701	,778

GM11. Gençlik Merkezinin faaliyetleri üyelerin sosyalleşmesine katkı sağlıyor.	84,4082	191,663	,516	,731	,777
GM12. Gençlik Merkezlerinde yaptığım aktiviteleri özgürce seçebiliyorum.	84,2245	182,553	,614	,863	,769
GM13. Gençlik Merkezine sportif faaliyet yapmak için gidiyorum.	85,5510	185,128	,579	,612	,772
GM14. Gençlik Merkezindeki akademik ve kulüp faaliyetlerinin tamamen ücretsiz olması benim için önemlidir.	84,3061	181,467	,569	,902	,770
GM15. Gençlik Merkezinde grup halinde yapılan faaliyetleri tercih ediyorum.	84,6735	193,266	,402	,691	,781
GM16. Gençlik Merkezinde kendimi rahat ve güvende hissediyorum.	84,1224	193,318	,388	,820	,781
GM17. Gençlik Merkezinin faaliyetlerine kolayca katılabiliyorum.	84,1837	199,028	,236	,695	,788
GM18. Gençlik Merkezinde çalışan gençlik liderleri her açıdan yeterlidir.	84,0612	197,975	,236	,812	,788
GM19. Gençlik Merkezinde çalışanların bilgi ve tutumlarını yeterli görmüyorum.	84,4286	185,792	,498	,897	,775
GM20. Gençlik Merkezlerinin, kampların ve kültür gezilerin tanıtımlarını yeterli bulmuyorum.	85,9592	209,415	-,104	,547	,812*
GM21. Gençlik Merkezindeki program/kurs/etkinlikler gençlerin fikirlerine başvurularak düzenlenmiyor.	85,8776	200,610	,125	,635	,793

GM22. Gençlik Merkezindeki programları çağın ihtiyaçlarına uygun bulmuyorum	85,7551	193,272	,437	,838	,780
GM23. Gençlik Merkezi merak ettiğim konular hakkında programlar düzenlemiyor	85,7959	202,207	,093	,713	,794*
GM24. Gençlik Merkezinin fiziki yapısını ve donanımını yeterli bulmuyorum.	85,7755	196,386	,290	,799	,786
GM25. Gençlik Merkezinin faaliyetlerinden memnun değilim.	86,1224	204,276	-,003	,759	,804*
GM26. Gençlik Merkezini konum olarak ulaşımına uygun bulmuyorum.	86,0612	188,434	,446	,726	,778
GM27. Gençlik Merkezi temiz ve hijyen değildir.	85,5714	194,708	,224	,505	,790

Yukarıdaki çizelgeye göre GM20, GM23 ve GM25 maddeleri ölçeğin geçerlilik ve güvenilirliğini azaltmaktadır (Özdamar, 2004). Söz konusu üç maddenin ölçekten çıkartılması neticesinde Alfa Katsayısı yükseleceğinden bunlar ölçekten çıkartılmış ve böylece GM ölçeğinde madde sayısı 24'e düşürülmüştür.

2.3. Verilerin Analizi ve Yorumlanması

Araştırmada toplanan verilerin analizi için SPSS 21.0 programından yararlanılmıştır. Araştırma verilerinin analizinde betimsel istatistikler olan aritmetik ortalama, frekans, standart sapma ve yüzde değerlerine bakılmıştır. Bu çalışma için parametrik analizlerin yapılıp yapılmayacağını belirlemek için öncelikle ölçek verilerinin normal dağılım gösterip göstermediğine bakılmıştır. Analiz sonucunda basıklık (kurtosis) ve çarpıklık (skewness) değerleri hesaplanmış sonuçlar aşağıda verilmiştir.

Çizelge 2.1 Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları Ölçeği İçin Elde Edilen Çarpıklık ve Basıklık değerleri

	Skewness (Çarpıklık)	Kurtosis (Basıklık)
Rahatlama Boyutu	-0,404	-0,216
Sosyal Boyutu	-0,304	0,253
Psikolojik Boyutu	-0,989	1,343
Fizyolojik Boyutu	-0,089	-0,422
Eğitim Boyutu	0,011	-0,192
Fiziki Yapı Boyutu	-0,351	-0,532

Normal dağılım analizi sonucunda Çizelge2.1’de görüldüğü gibi Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları ölçeğinin alt boyutları için elde edilen çarpıklık ve basıklık değerleri -2 ile +2 arasında görülmektedir. Buna göre araştırma verilerinin normal dağılım gösterdiğini söyleyebiliriz. (George, D., & Mallery, M. 2010). Bu sonuçlara göre araştırma verilerinin katılımcıların demografik özelliklerine göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için parametrik analizlerin yapılması uygun görülmüştür. İki grup arasındaki değerlendirmeler için T testi, ikiden fazla grup arasındaki değerlendirmelerde Tek Yönlü Anova testi ve Tukey testi uygulanmıştır.

Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları ölçeğine verilen cevapların ölçek aralıkları ve sınırları Tablo 2.2’de verilmiştir.

Çizelge 2.2. 5’li Likert Ölçeği Aralık Değerleri

Ağırlık	Seçenek	Sınırlar
1	Kesinlikle katılmıyorum	1,00 - 1,80
2	Katılmıyorum	1,81 - 2,60
3	Kararsızım	2,61 - 3,40
4	Katılıyorum	3,41 - 4,20
5	Tamamen katılıyorum	4,21 - 5,00

3. BULGULAR

3.1. Örneklem Grubuna Ait Bulgular

Örneklem grubunun demografik bilgilerinin verildiği Tablo 3.1'e göre araştırmaya katılan gençlerin %23,4'ü Kırıkkale, %26,6'sı Kocaeli, %20,7'si Van, %16,2'si Trabzon ve %13,2'si Diyarbakır illerinde yaşamaktadır. Katılımcıların %64,0'ü kadın, %36,0'sı erkeklerden oluşmaktadır. Gençlerin %23,4'ü 12-15 yaş, %38,5'i 16-20 yaş, %30,7'si 20-24 yaş ve %7,5'i 25-28 yaş aralığındadır. Eğitim düzeylerine bakıldığında %17,1'i ortaokul öğrencisi, %37,8'i lise öğrencisi ve %35,8'i lisans öğrencisidir. Annelerinin eğitim düzeyinde çoğunluğun ilkökul, ortaokul ve lise mezunu, %9,3'ünün lisans mezunu oldukları, babalarının eğitim düzeyinde ise aynı şekilde çoğunluğun ilkökul, ortaokul ve lise mezunu, %17,5'inin lisans mezunu olduğu görülmüştür. Aile aylık gelirlerinde ise katılımcıların yarıdan fazlasının (%56,3) 1600-3500 TL arası gelirlerinin oldukları görülmektedir. Gençlik merkezlerinden nasıl haberdar oldukları sorusunda ise %66,2'si çevresinden, %15,5'i okuldan öğrendiklerini belirtmişlerdir. Katılımcı gençlerin %51,5'i en fazla 6 aydır gençlik merkezi üyesidir. Gençlerin %55,8'i haftada birkaç gün gençlik merkezine gitmektedir.

Çizelge 3.1 Örneklem grubuna ait demografik bilgiler

		f	%
İller	Kırıkkale	131	23,4
	Kocaeli	149	26,6
	Van	116	20,7
	Trabzon	91	16,2
	Diyarbakır	74	13,2
Cinsiyet	Kadın	359	64,0
	Erkek	202	36,0
Yaş aralığınız nedir?	12-15 yaş	131	23,4
	16-20 yaş	216	38,5

		f	%
	20-24 yaş	172	30,7
	25-28 yaş	42	7,5
Hangi eğitim kademesinde öğrenim görmektesiniz?	Ortaokul	96	17,1
	Lise	212	37,8
	Lisans	201	35,8
	Lisansüstü	12	2,1
	Okumuyorum	40	7,1
	Okuryazar değil	51	9,1
Annenizin eğitim düzeyi nedir?	İlkokul	182	32,4
	Ortaokul	139	24,8
	Lise	136	24,2
	Lisans	52	9,3
	Okuryazar değil	11	2,0
Babanızın eğitim düzeyi nedir?	İlkokul	130	23,2
	Ortaokul	130	23,2
	Lise	192	34,2
	Lisans	98	17,5
	Okuryazar değil	11	2,0
Ailenizin aylık geliri nedir?	0-1500TL	103	18,4
	1600-2500TL	169	30,1
	2600-3500TL	147	26,2
	3600-4500TL	83	14,8
	4600 ve üstü	59	10,5
Gençlik Merkezinden nasıl haberdar oldunuz?	Sosyal medya	35	6,2
	İnternet	40	7,1
	Radyo-Televizyon	22	3,9
	Okul	87	15,5
	Çevremden	377	67,2
Ne zamandan beri Gençlik Merkezine üyesiniz?	1-6 ay	289	51,5
	7-12 ay	83	14,8
	1-2 yıl	103	18,4
	2 yıl ve üzeri	86	15,3
Hangi sıklıkla Gençlik Merkezine gidiyorsunuz?	Haftada birkaç gün	313	55,8
	Ayda birkaç gün	59	10,5
	Her gün	128	22,8
	Düzensiz	61	10,9

Çizelge 3.2’de araştırmaya katılan GM üyelerinin genel anlamda GM ile ilgili düşüncelerinin olumlu olduğu tespit edilmiştir.

Çizelge 3.2. Örneklem grubunun ölçekteki maddelere yönelik verdikleri bilgiler

		f	%
1. Gençlik Merkezi faaliyetleri gençlerin ihtiyaçlarına yönelik düzenleniyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	53	9,4
	Katılmıyorum	30	5,3
	Tarafsızım	64	11,4
	Katılıyorum	252	44,9
	Tamamen Katılıyorum	161	28,9
Toplam		561	100
2. Gençlik Merkezi sosyal sorumluluk projelerine önem vermiyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	98	17,5
	Katılmıyorum	176	31,4
	Tarafsızım	101	18,0
	Katılıyorum	110	19,6
	Tamamen Katılıyorum	162	28,9
Toplam		561	100
3. Gençlik Merkezinin faaliyetleri kendime güvenimin artmasına katkı sağlıyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	35	6,2
	Katılmıyorum	34	6,1
	Tarafsızım	94	16,8
	Katılıyorum	253	45,1
	Tamamen Katılıyorum	145	25,8
Toplam		561	100
4. Gençlik Merkezi faaliyetleri sayesinde kendi yeteneklerimin farkına varıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	26	4,6
	Katılmıyorum	51	9,1
	Tarafsızım	106	18,9
	Katılıyorum	214	38,1
	Tamamen Katılıyorum	164	29,2
Toplam		561	100
5. Gençlik Merkezi faaliyetleri yeni beceriler edinmemde beni cesaretlendiriyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	31	5,5
	Katılmıyorum	24	4,3
	Tarafsızım	85	15,2
	Katılıyorum	252	44,9
	Tamamen Katılıyorum	169	30,1
Toplam		561	100

		f	%
6. Gençlik Merkezindeki programlar güncel konulara göre düzenleniyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	34	6,1
	Katılmıyorum	38	6,8
	Tarafsızım	157	28,0
	Katılıyorum	214	38,1
	Tamamen Katılıyorum	118	21,0
	Toplam	561	100
7. Gençlik Merkezindeki faaliyetler sayesinde stresten uzaklaşıyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	33	5,9
	Katılmıyorum	49	8,7
	Tarafsızım	95	16,9
	Katılıyorum	230	41,0
	Tamamen Katılıyorum	154	27,5
	Toplam	561	100
8. Boş zamanlarımı gençlik merkezinde verimli değerlendiriyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	31	5,5
	Katılmıyorum	59	1,05
	Tarafsızım	91	16,2
	Katılıyorum	227	40,5
	Tamamen Katılıyorum	153	27,3
	Toplam	561	100
9. Gençlik Merkezi faaliyetleri okul başarımlarımı olumsuz etkiliyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	183	32,6
	Katılmıyorum	184	32,8
	Tarafsızım	74	13,2
	Katılıyorum	68	12,1
	Tamamen Katılıyorum	51	9,1
	Cevap Vermeyen	1	0,2
	Toplam	561	100
10. Gençlik Merkezi faaliyetleri ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buluyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	47	8,4
	Katılmıyorum	84	15,0
	Tarafsızım	140	25,0
	Katılıyorum	191	34,0
	Tamamen Katılıyorum	99	17,6
	Toplam	561	100

		f	%
11. Gençlik Merkezinin faaliyetleri üyelerin sosyalleşmesine katkı sağlıyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	32	5,7
	Katılmıyorum	32	5,7
	Tarafsızım	72	12,8
	Katılıyorum	256	45,6
	Tamamen Katılıyorum	169	30,1
	Toplam	561	100
12. Gençlik Merkezlerinde yaptığım aktiviteleri özgürce seçebiliyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	43	7,7
	Katılmıyorum	45	8,0
	Tarafsızım	46	8,2
	Katılıyorum	240	42,8
	Tamamen Katılıyorum	187	33,3
	Toplam	561	100
13. Gençlik Merkezine sportif faaliyet yapmak için gidiyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	93	16,6
	Katılmıyorum	161	28,7
	Tarafsızım	86	15,3
	Katılıyorum	128	22,8
	Tamamen Katılıyorum	93	16,6
	Toplam	561	100
14. Gençlik Merkezindeki akademik ve kulüp faaliyetlerinin tamamen ücretsiz olması benim için önemlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	42	7,5
	Katılmıyorum	40	7,1
	Tarafsızım	80	14,3
	Katılıyorum	182	32,4
	Tamamen Katılıyorum	217	38,7
	Toplam	561	100
15. Gençlik Merkezinde grup halinde yapılan faaliyetleri tercih ediyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	37	6,6
	Katılmıyorum	49	8,7
	Tarafsızım	137	24,4
	Katılıyorum	205	36,5
	Tamamen Katılıyorum	133	23,7
	Toplam	561	100

		f	%
16. Gençlik Merkezinde kendimi rahat ve güvende hissediyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	40	7,1
	Katılmıyorum	29	5,2
	Tarafsızım	59	10,5
	Katılıyorum	259	46,2
	Tamamen Katılıyorum	174	31,0
	Toplam	561	100
17. Gençlik Merkezinin faaliyetlerine kolayca katılabiliyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	44	7,8
	Katılmıyorum	44	7,8
	Tarafsızım	71	12,7
	Katılıyorum	234	41,7
	Tamamen Katılıyorum	168	29,9
	Toplam	561	100
18. Gençlik Merkezinde çalışan gençlik liderleri her açıdan yeterlidir.	Kesinlikle Katılmıyorum	48	8,6
	Katılmıyorum	55	9,8
	Tarafsızım	141	25,1
	Katılıyorum	206	36,7
	Tamamen Katılıyorum	111	19,8
	Toplam	561	100
19. Gençlik Merkezinde çalışanların bilgi ve tutumlarını yeterli görmüyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	137	24,4
	Katılmıyorum	172	30,7
	Tarafsızım	129	23,0
	Katılıyorum	68	12,1
	Tamamen Katılıyorum	55	9,8
	Toplam	561	100
20. Gençlik Merkezindeki program/kurs/etkinlikler gençlerin fikirlerine başvurularak düzenlenmiyor.	Kesinlikle Katılmıyorum	153	27,3
	Katılmıyorum	140	25,0
	Tarafsızım	148	26,4
	Katılıyorum	71	12,7
	Tamamen Katılıyorum	49	8,7
	Toplam	561	100

		f	%
21. Gençlik Merkezindeki programları çağın ihtiyaçlarına uygun bulmuyorum	Kesinlikle Katılmıyorum	171	30,5
	Katılmıyorum	183	32,6
	Tarafsızım	111	19,8
	Katılıyorum	55	9,8
	Tamamen Katılıyorum	41	7,3
	Toplam	561	100
22. Gençlik Merkezinin fiziki yapısını ve donanımını yeterli bulmuyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	177	31,6
	Katılmıyorum	163	29,1
	Tarafsızım	127	22,6
	Katılıyorum	52	9,3
	Tamamen Katılıyorum	42	7,5
	Toplam	561	100
23. Gençlik Merkezini konum olarak ulaşımına uygun bulmuyorum.	Kesinlikle Katılmıyorum	204	36,4
	Katılmıyorum	190	33,9
	Tarafsızım	70	12,5
	Katılıyorum	51	9,1
	Tamamen Katılıyorum	46	8,2
	Toplam	561	100
24. Gençlik Merkezi temiz ve hijyen değildir.	Kesinlikle Katılmıyorum	204	36,4
	Katılmıyorum	181	32,3
	Tarafsızım	81	14,4
	Katılıyorum	46	8,2
	Tamamen Katılıyorum	18	8,6
	Cevaplamayan	1	0,2
	Toplam	561	100

Yukarıdaki çizelgede görüleceği üzere bu araştırmaya katılan gençler, GM'nin yaptığı faaliyetlerin kişisel gelişimlerine olumlu yönde etkilediğini düşünmektedir: “Gençlik Merkezinin faaliyetleri kendime güvenimin artmasına katkı sağlıyor” (% 45,1), “Gençlik Merkezi faaliyetleri yeni beceriler edinmemde beni cesaretlendiriyor” (% 44,9), “Gençlik Merkezinin faaliyetleri üyelerin sosyalleşmesine katkı sağlıyor” (% 45,6).

3.3. Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumlarının Alt Boyutlara Göre Değerlendirmesi

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının alt boyutlara göre elde edilen ortalama ve standart sapma değerleri Tablo 3.3 'de verilmiştir.

Çizelge 3.3 Gençlik Merkezlerine ilişkin tutumların alt boyutlarına ait elde edilen ortalama ve standart sapma değerleri

	N	ORT	SS
Rahatlama Boyutu	561	3,74	1,18
Sosyal Boyutu	561	3,52	1,17
Psikolojik Boyutu	561	3,84	1,11
Fizyolojik Boyutu	561	3,36	1,23
Eğitim Boyutu	561	3,55	1,21
Fiziksel Yapı Boyutu	561	3,79	1,22

3 maddeden oluşan rahatlama boyutu için $x=3,74\pm 1,18$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5'li likert ölçeğinin **katılıyorum** aralığına denk gelmektedir. Bu sonuca göre gençlerin gençlik merkezleri ile ilgili rahatlama algıları yüksektir diyebiliriz.

4 maddeden oluşan sosyal boyutu için $x=3,52\pm 1,17$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5'li likert ölçeğinin **katılıyorum** aralığına denk gelmektedir. Bu sonuca göre gençlik merkezleri üyeleri, gençlik merkezlerinin gençlerin sosyalleşmesi konusundaki faaliyetlerini yeterli buluyor diyebiliriz.

5 maddeden oluşan psikolojik boyutu için $x=3,84\pm 1,11$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5'li likert ölçeğinin **katılıyorum** aralığına denk gelmektedir. Bu sonuca göre gençlik merkezlerinin faaliyetlerinin gençleri psikolojik olarak olumlu etkilemektedir diyebiliriz.

2 maddeden oluşan fizyolojik boyutu için $x=3,36\pm 1,23$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5'li likert ölçeğinin **kararsızım** aralığına denk gelmektedir. Bu boyutta “gençlik merkezleri faaliyetleri sayesinde kendi yeteneklerimin farkına

varıyorum” maddesinde $x=3,78$ ortalama ile katılıyorum düzeyinde sonuç çıkmıştır. Buna göre gençlik merkezlerindeki faaliyetlerin gençlerin yeteneklerini geliştirmede olumlu katkısı olduğunu söyleyebiliriz.

5 maddeden oluşan eğitim boyutu için $x=3,55\pm 1,21$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5’li likert ölçeğinin katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre gençlik merkezi üyeleri, gençlik merkezlerinin eğitim boyutundaki çalışmalarını yeterli düzeyde görmektedir diyebiliriz.

5 maddeden oluşan fiziksel yapı boyutu için $x=3,79\pm 1,22$ genel ortalama elde edilmiş olup bu değer 5’li likert ölçeğinin katılıyorum aralığına denk gelmektedir. Buna göre gençlik merkezi üyeleri, gittikleri gençlik merkezini fiziksel yapı olarak oldukça yeterli bulmaktadır diyebiliriz.

3.4. Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları Onların Demografik Özellikleri Bakımından Fark Göstermekte Midir?

Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının demografik değişkenlere göre fark gösterip göstermediğini belirlemek için yapılan T testi, Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçlarına göre cinsiyet, il, yaş, anne eğitim, baba eğitim ve gençlik merkezine üyelik süresi değişkenlerinde gruplar arasında anlamlı farklar görülmüş olup bu farklılıklar aşağıda verilmiştir.

a) Cinsiyet değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını cinsiyet değişkenine göre değerlendirdiğimiz T testi analiz sonuçları Tablo 3,4’de verilmiştir. T testi analiz sonuçlarına göre fizyolojik boyutunda erkek üyelerin düzeylerinin $x=3,52\pm 0,98$ kadın üyelere göre $x=3,27\pm 0,93$ anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür ($p<0,05$). Bu sonuca göre gençlik merkezlerindeki erkek üyelerin fizyolojik ihtiyaçlar bakımında gençlik merkezlerini daha yeterli gördüklerini söyleyebiliriz. Bu boyutta geçen daha çok sportif faaliyetler için

gidiyorum maddesinde erkeklerin düzeyinin daha yüksek olduğu görülmüş olup, erkek üyelerin gençlik merkezlerine kadınlara kıyasla daha çok sportif faaliyetler için gittiklerini söyleyebiliriz.

Çizelge 3.4 Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının cinsiyet değişkenine göre değerlendirmesini gösteren T testi sonuçları

	Cinsiyet	N	ORT	SS	T	P
Rahatlama Boyutu	Kadın	359	3,26	0,71	-0,739	0,460
	Erkek	202	3,31	0,72		
Sosyal Boyutu	Kadın	359	3,38	0,71	-1,880	0,061
	Erkek	202	3,50	0,78		
Psikolojik Boyutu	Kadın	359	3,86	0,83	0,834	0,405
	Erkek	202	3,80	0,82		
Fizyolojik Boyutu	Kadın	359	3,27	0,93	-3,018	0,003 **
	Erkek	202	3,52	0,98		
Eğitim Boyutu	Kadın	359	2,85	0,62	-1,889	0,059
	Erkek	202	2,96	0,65		
Fiziksel Yapı Boyutu	Kadın	358	2,85	0,66	-1,138	0,256
	Erkek	202	2,92	0,69		

** P<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

b) Yaşanılan il değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını il değişkenine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova ve Tukey testi analiz sonuçları Tablo 3,5’de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre rahatlama boyutunda Kırıkkale ilindeki ($x=3,89\pm 0,76$) ve Kocaeli ilindeki ($x=3,82\pm 0,72$) öğrencilerin düzeylerinin Van ilindeki öğrencilere göre ($x=3,54\pm 0,91$) anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğun belirlenmiştir ($p<0,05$)

Sosyal boyutunda Kırıkkale ilindeki gençlerin düzeylerinin ($x=3,66\pm 0,66$) Trabzon ilindeki ($x=3,40\pm 0,52$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Fizyolojik boyutunda da Kırıkkale ilindeki gençlerin düzeyleri ($x=3,62\pm0,91$) Kocaeli ilindeki ($x=3,10\pm0,94$) ve Trabzon ilindeki ($x=3,24\pm0,93$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür ($p<0,05$). Bu boyutta ayrıca Kocaeli ilindeki gençlerin düzeylerinin ($x=3,10\pm0,94$) Van ilindeki gençlere ($x=3,43\pm0,99$) ve Diyarbakır ilindeki gençlere ($x=3,47\pm0,88$) göre anlamlı bir şekilde daha düşük olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Eğitim boyutunda Kocaeli ilindeki ($x=2,72\pm0,66$) ve Diyarbakır ilindeki ($x=3,65\pm0,69$) gençlerin düzeylerinin Van ilindeki gençlere ($x=3,33\pm0,74$) göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Fiziksel yapı boyutunda Kırıkkale ilindeki gençlerin düzeylerinin ($x=4,03\pm0,75$) Kocaeli ilindeki ($x=3,75\pm0,74$), Van ilindeki ($x=3,65\pm0,87$) ve Trabzondaki ($x=3,56\pm0,64$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Ayrıca Diyarbakır'daki gençlerin düzeylerinin ($x=3,98\pm0,72$) Van ilindeki gençlere ($x=3,65\pm0,87$) ve Trabzon ilindeki gençlere ($x=3,56\pm0,64$) anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Çizelge 3.5 Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının il değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları

	İller	N	ORT	SS	F	P	FARK
Rahatlama Boyutu	Kırıkkale	131	3,89	0,76	4,097	0,003**	1 - 3 2 - 3
	Kocaeli	149	3,82	0,72			
	Van	116	3,54	0,91			
	Trabzon	91	3,61	0,73			
	Diyarbakır	74	3,77	0,79			
Sosyal Boyutu	Kırıkkale	131	3,66	0,66	2,539	0,039**	1 - 4
	Kocaeli	149	3,50	0,64			
	Van	116	3,45	0,83			
	Trabzon	91	3,40	0,52			
	Diyarbakır	74	3,56	0,74			
Psikolojik Boyutu	Kırıkkale	131	3,98	0,72	1,350	0,250	
	Kocaeli	149	3,78	0,84			
	Van	116	3,78	0,97			
	Trabzon	91	3,80	0,74			
	Diyarbakır	74	3,83	0,80			

Fizyolojik Boyutu	Kırıkkale	131	3,62	0,91	6,336	0,000**	1 - 2 1 - 4 2 - 3 2 - 5
	Kocaeli	149	3,10	0,94			
	Van	116	3,43	0,99			
	Trabzon	91	3,24	0,93			
	Diyarbakır	74	3,47	0,88			
Eğitim Boyutu	Kırıkkale	131	3,55	0,62	6,435	0,000**	2 - 3 5 - 3
	Kocaeli	149	3,72	0,66			
	Van	116	3,33	0,74			
	Trabzon	91	3,49	0,55			
	Diyarbakır	74	3,65	0,69			
Fiziksel Yapı Boyutu	Kırıkkale	130	4,03	0,75	7,805	0,000**	1 - 2 1 - 3 1 - 4 5 - 3 5 - 4
	Kocaeli	149	3,74	0,75			
	Van	116	3,65	0,87			
	Trabzon	91	3,56	0,64			
	Diyarbakır	74	3,98	0,72			

** P<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

c) Yaş değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını yaş değişkenine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova ve Tukey testi analiz sonuçları Tablo 3,6'de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre psikolojik boyutunda 16-19 yaş grubu gençlerin düzeylerinin ($x=3,67\pm 0,78$) 12-15 grubu gençlere ($x=3,96\pm 0,85$) ve 20-24 yaş grubu gençlere ($x=3,93\pm 0,81$) göre anlamlı bir şekilde daha düşük olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Fizyolojik boyutunda ise 12-15 yaş grubu gençlerin düzeylerinin ($x=3,52\pm 1,02$) 16-19 yaş grubu gençlere göre ($x=3,20\pm 0,93$) anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Çizelge 3.6. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının yaş değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları

	Yaş	N	ORT	SS	F	P	FARK
Rahatlama Boyutu	12-15	131	3,36	0,84	1,719	0,162	
	16-19	216	3,20	0,68			
	20-24	172	3,32	0,64			
	25-28	42	3,25	0,69			

Sosyal Boyutu	12-15	131	3,43	0,79	2,248	0,082	
	16-19	216	3,33	0,70			
	20-24	172	3,51	0,71			
	25-28	42	3,51	0,83			
Psikolojik Boyutu	12-15	131	3,96	0,85	4,947	0,002 **	2 - 1 2 - 3
	16-19	216	3,67	0,78			
	20-24	172	3,93	0,81			
	25-28	42	3,93	0,89			
Fizyolojik Boyutu	12-15	131	3,52	1,02	3,707	0,012 **	1 - 2
	16-19	216	3,20	0,93			
	20-24	172	3,41	0,94			
	25-28	42	3,49	0,81			
Eğitim Boyutu	12-15	131	2,92	0,68	0,606	0,612	
	16-19	216	2,85	0,59			
	20-24	172	2,92	0,64			
	25-28	42	2,93	0,65			
Fiziksel Yapı Boyutu	12-15	131	2,93	0,75	0,439	0,725	
	16-19	216	2,85	0,63			
	20-24	171	2,89	0,69			
	25-28	42	2,82	0,54			

** P<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

d) Anne eğitim durumu değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını anne eğitim durumu değişkenine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova ve Tukey testi analiz sonuçları Tablo 3,7’de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre rahatlama boyutunda annesi lise mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,94\pm 0,68$) annesi okuryazar olmayan ($x=3,59\pm 0,83$) ve annesi ortaokul mezunu olan ($x=3,64\pm 0,82$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Psikolojik boyutunda annesi lise mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=4,07\pm 0,64$) annesi okuryazar olmayan gençlere ($x=3,63\pm 0,94$) ve annesi ortaokul mezunu olan gençlere ($x=3,74\pm 0,89$) göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Eğitim boyutunda ise annesi lise mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,67\pm0,62$) annesi ortaokul mezunu olan gençlere ($x=3,44\pm0,73$) göre anlamlı bir Şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Çizelge 3.7. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının anne eğitim durumu değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları

	Anne eğitim	N	ORT	SS	F	P	FARK
Rahatlama Boyutu	Okuryazar değil	51	3,59	0,83	3,521	0,008**	1 - 4 3 - 4
	İlkokul	182	3,73	0,81			
	Ortaokul	139	3,64	0,82			
	Lise	136	3,94	0,68			
	Lisans	52	3,63	0,84			
Sosyal Boyutu	Okuryazar değil	51	3,51	0,81	0,663	0,618	
	İlkokul	182	3,56	0,67			
	Ortaokul	139	3,44	0,73			
	Lise	136	3,56	0,60			
	Lisans	52	3,50	0,74			
Psikolojik Boyutu	Okuryazar değil	51	3,63	0,94	4,367	0,002**	1 - 4 3 - 4
	İlkokul	182	3,83	0,84			
	Ortaokul	139	3,74	0,88			
	Lise	136	4,07	0,64			
	Lisans	52	3,73	0,83			
Fizyolojik Boyutu	Okuryazar değil	51	3,37	1,02	0,987	0,414	
	İlkokul	182	3,37	1,00			
	Ortaokul	139	3,24	0,92			
	Lise	136	3,42	0,91			
	Lisans	52	3,51	0,89			
Eğitim Boyutu	Okuryazar değil	51	3,40	0,60	2,927	0,021**	3 - 4
	İlkokul	182	3,58	0,65			
	Ortaokul	139	3,44	0,73			
	Lise	136	3,67	0,62			
	Lisans	52	3,59	0,69			
Fiziksel Yapı Boyutu	Okuryazar değil	51	3,62	0,79	1,729	0,142	
	İlkokul	182	3,86	0,75			
	Ortaokul	139	3,70	0,83			
	Lise	136	3,86	0,75			
	Lisans	51	3,79	0,73			

** $P<0,05$ düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

e) Baba eğitim durumu değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını baba eğitim durumu değişkenine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova ve Tukey testi analiz sonuçları Tablo 3,8’de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre rahatlama boyutunda babası lisans mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,95\pm0,81$) babası ilkokul mezunu olan ($x=3,62\pm0,78$) ve babası ortaokul mezunu olan ($x=3,59\pm0,79$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek görülmüştür ($p<0,05$).

Psikolojik boyutunda babası lise mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,95\pm0,72$) babası ilkokul mezunu olan gençlere ($x=3,67\pm0,90$) göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$). Ayrıca babası lisans mezunu olan gençlerin düzeylerinin de ($x=4,04\pm0,79$) babası ilkokul mezunu olan ($x=3,67\pm0,90$) ve babası ortaokul mezunu olan ($x=3,72\pm0,84$) gençlere göre anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Eğitim boyutunda ise babası lisans mezunu olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,73\pm0,74$) babası ilkokul mezunu olan gençlere göre ($x=3,47\pm0,66$) anlamlı bir şekilde yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Çizelge 3.8. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının baba eğitim durumu değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları

	Baba eğitim	N	ORT	SS	F	P	FARK
Rahatlama Boyutu	Okuryazar değil	11	3,45	1,11	4,462	0,001**	2 - 5 3 - 5
	İlkokul	130	3,62	0,78			
	Ortaokul	130	3,59	0,79			
	Lise	192	3,82	0,74			
	Lisans	98	3,95	0,81			
Sosyal Boyutu	Okuryazar değil	11	3,32	0,86	1,406	0,231	
	İlkokul	130	3,43	0,73			
	Ortaokul	130	3,49	0,69			
	Lise	192	3,59	0,67			
	Lisans	98	3,57	0,64			

Psikolojik Boyutu	Okuryazar değil	11	3,40	1,09	5,213	0,000**	2 - 4 2 - 5 3 - 5
	İlkokul	130	3,67	0,90			
	Ortaokul	130	3,72	0,84			
	Lise	192	3,95	0,72			
	Lisans	98	4,04	0,79			
Fizyolojik Boyutu	Okuryazar değil	11	3,73	1,31	2,499	0,042	
	İlkokul	130	3,20	1,06			
	Ortaokul	130	3,27	0,87			
	Lise	192	3,44	0,92			
	Lisans	98	3,50	0,90			
Eğitim Boyutu	Okuryazar değil	11	3,29	0,48	2,896	0,022**	2 - 5
	İlkokul	130	3,47	0,66			
	Ortaokul	130	3,50	0,66			
	Lise	192	3,56	0,64			
	Lisans	98	3,73	0,74			
Fiziksel Yapı Boyutu	Okuryazar değil	11	3,82	0,98	1,524	0,194	
	İlkokul	130	3,75	0,78			
	Ortaokul	130	3,69	0,75			
	Lise	192	3,81	0,77			
	Lisans	97	3,93	0,78			

** P<0,05 düzeyinde anlamlı fark ifade etmektedir.

f) Gençlik merkezine üyelik süresi değişkenine göre yapılan analiz sonuçları

Araştırmaya katılan gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını gençlik merkezine üyelik süresi değişkenine göre değerlendirdiğimiz Tek Yönlü Anova ve Tukey testi analiz sonuçları Tablo 3,9'de verilmiştir. Analiz sonuçlarına göre sosyal boyutta gençlik merkezi üyelik süresi 1-2 yıl aralığında olan gençlerin düzeylerinin ($x=3,68\pm 0,72$) üyelik süresi 1-6 arası olan gençlere göre ($x=3,45\pm 0,67$) anlamlı bir şekilde daha yüksek olduğu görülmüştür ($p<0,05$).

Fizyolojik boyutunda gençlik merkezi üyelik süresi 1-6 ay olan gençlerin düzeyleri ($x=3,19\pm 0,97$) üyelik süresi 1-2 yıl olan ($x=3,62\pm 0,96$) ve üyelik süresi 2 yıldan fazla olan gençlere ($x=3,65\pm 0,86$) göre anlamlı bir şekilde daha düşük görülmüştür ($p<0,05$).

Çizelge 3.9. Gençlik merkezi üyelerinin gençlik merkezleri ile ilgili tutumlarının gençlik merkezi üyelik süresi değişkenine göre değerlendirmesini gösteren Tek Yönlü Anova ve Tukey testi sonuçları

	Gençlik Merkezinin Üyelik Süresi	N	ORT	SS	F	P	FARK
Rahatlama Boyutu	1-6 ay	290	3,70	0,80	1,430	0,233	
	7-12 ay	81	3,74	0,74			
	1-2 yıl	104	3,88	0,75			
	2 yıl üzeri	86	3,68	0,84			
Sosyal Boyutu	1-6 ay	290	3,45	0,67	2,770	0,041**	1 - 3
	7-12 ay	81	3,53	0,65			
	1-2 yıl	104	3,68	0,72			
	2 yıl üzeri	86	3,54	0,73			
Psikolojik Boyutu	1-6 ay	290	3,80	0,87	0,649	0,584	
	7-12 ay	81	3,85	0,67			
	1-2 yıl	104	3,93	0,80			
	2 yıl üzeri	86	3,83	0,85			
Fizyolojik Boyutu	1-6 ay	290	3,19	0,97	8,513	0,000**	1 - 3 1 - 4
	7-12 ay	81	3,33	0,82			
	1-2 yıl	104	3,62	0,96			
	2 yıl üzeri	86	3,65	0,86			
Eğitim Boyutu	1-6 ay	290	3,53	0,65	1,023	0,382	
	7-12 ay	81	3,49	0,61			
	1-2 yıl	104	3,58	0,69			
	2 yıl üzeri	86	3,65	0,75			
Fiziksel Yapı Boyutu	1-6 ay	289	3,79	0,74	2,102	0,099	
	7-12 ay	81	3,62	0,79			
	1-2 yıl	104	3,84	0,81			
	2 yıl üzeri	86	3,90	0,80			

** p<0,05

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde bulgular kısmında elde edilen istatistiksel sonuçların genel bir değerlendirmesi yapılacak olup, elde edilen sonuçlara göre öneriler geliştirilecektir. Araştırmadan elde edilen demografik veriler incelendiğinde en göze çarpan sonucun gençlik merkezlerinden nasıl haberdar olunduğu sorusuna katılımcı gençlerin %67,2'sinin çevremden haberdar oldum cevabı vermeleri olduğunu görüyoruz. Bu soru için internetten haberdar oldum diyenlerin oranı %7,1 ve sosyal medyadan haberdar oldum diyenlerin oranı ise %6,2'dir. Buna göre gençlik merkezlerinin faaliyetlerini tanıtırken internet ve sosyal medyayı yeterince kullanmadıklarını görmekteyiz. Bu durumla ilgili gençlik merkezlerinin tanıtım konusunda internet ve sosyal medyayı daha aktif kullanmalarının faydalı olacağı önerisini getirebiliriz.

Gençlerin gençlik merkezlerine ilişkin tutumlarını alt boyutlara göre değerlendirdiğimiz ortalama ve standart sapma sonuçlarına bakıldığında en yüksek ortalamanın psikolojik boyutta elde edildiğini görmekteyiz. Bu boyuta ilişkin maddelerde değinilen gençlerin kendilerine güvenlerinin, beceri edinmedeki cesaretlerinin artması, kendilerini stresten uzak, rahat ve güvende hissetmeleri, faaliyetleri özgürce seçebilmeleri konularında oldukça olumlu bir tutuma sahip olduklarını söyleyebiliriz. Başka bir çalışmaya baktığımızda (Yaman, 2016), araştırma sonuçları kapsamında katılımcıların en yüksek aritmetik ortalama değerinin rahatlama boyutunda, en düşük aritmetik ortalamanın ise fizyolojik boyutta olduğu görülmektedir. Ayrıca gençlik merkezi faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeyinin yüksek olduğu görülmektedir. Bu sonuçlar bizim çalışmamızdan farklı sonuçlar çıktığını ortaya koymaktadır. Yapılan başka bir çalışmaya göre (Sönmezoğlu, Polat ve Aycan, 2014) gençlik merkezleri üyelerinin bazı demografik değişkenlere göre serbest zaman tatmin düzeylerini belirlemek amacıyla yapılan bu araştırmanın bulgularına göre katılımcıların serbest zaman tatmin düzeyinin Rahatlama boyutunda en yüksek olduğu, Fizyolojik boyutta ise en düşük olduğu belirlenmiştir.

Araştırma bulgularının cinsiyet değişkenine göre değerlendirildiği T testi analizinde genel olarak kadın ve erkek katılımcıların tutumlarında önemli bir farklılık görülmemiştir. Ancak erkek katılımcıların kadınlara göre sportif faaliyetlere daha çok katıldıkları belirlenmiştir. Başka bir çalışmada (Yaman, 2016), araştırma sonucunda elde edilen bulgular incelendiğinde cinsiyet değişkenine göre katılımcıların serbest zaman tatmin puanları sadece eğitim ve rahatlama alt boyutlarında değişiklik göstermektedir. Buna göre eğitim alt boyutunda ve rahatlama alt boyutunda gençlik merkezine üye kadınların serbest zaman tatmin düzeyi erkeklerinkinden daha yüksek olduğu ortaya çıkmış bizim çalışmamızdan farklı bir sonuç elde edilmiştir. Yine başka bir çalışmaya göre (Sönmezoğlu, Polat ve Aycan, 2014) cinsiyet açısından durum değerlendirildiğinde Psikolojik, Eğitim ve Rahatlama alt boyutlarında kadınların serbest zaman tatmin düzeylerinin erkeklere oranla daha yüksek olduğu görülmektedir.

Araştırmanın yapıldığı iller arasında anlamlı fark olup olmadığına dair yapılan Anova ve Tukey analizleri sonucunda rahatlama, sosyal, fizyolojik, eğitim ve fiziksel yapı boyutlarında genel olarak Kırıkkale ve Kocaeli gençlik merkezlerine ait tutumların özellikle Van ve Trabzon illerine göre daha olumlu düzeyde olduğu görülmüştür. Bunun nedenleri değerlendirildiğinde; Kırıkkale ilindeki anket yapılan gençlik merkezinin Yahşihan ilçesinde üniversite ile içi içe bir konumda bulunması, üyelerinin çok büyük bir çoğunluğunun üniversite gençlerinden oluşması ve bu gençlerin gençlik merkezi faaliyetlerine daha bilinçli katılması Kırıkkale'deki tutum düzeyinin daha yüksek çıkmasına sebep olduğu düşünülmektedir.

Yaş değişkenine göre anlamlı fark aranan analizler sonucunda psikolojik boyutta 16-19 yaş arası gençlerin tutumlarının 12-15 yaş grubu ve 20-24 yaş grubuna göre daha düşük olduğu belirlenmiştir. Bu durumun 16-19 yaş grubu gençlerin üniversite sınavı hazırlık döneminde olmasından dolayı, sınav stresi ve kaygı düzeylerinin diğer gruplara göre daha yüksek olduğundan kaynaklandığı düşünülmektedir.

Anne ve baba eğitim durumu değişkenlerini birlikte değerlendirdiğimizde benzer sonuçları verdiğini görmekteyiz. Bu değişkenler için rahatlama, psikolojik ve

eğitim boyutlarında anne ve babasının eğitim düzeyi daha yüksek olan gençlerin tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durumda, eğitim seviyesi daha yüksek olan anne ve babaların çocuklarını gençlik merkezleri faaliyetlerine daha bilinçli ve motive edici şekilde yönlendirmiş olabilecekleri düşünülmektedir. Bu konuda; gençlik merkezleri eğitim düzeyi düşük ve daha dezavantajlı ailelerin yaşadığı mahallelerde tanıtım yaparak buralardaki gençlere ulaşmaya çalışmaları öneri olarak verilebilir.

Gençlerin gençlik merkezlerine üyelik sürelerine göre yapılan analizlerde sosyal boyutta ve fizyolojik boyutta üyelik süresi fazla olan gençlerin tutumlarının daha olumlu olduğu belirlenmiştir. Bu durum gençlerin gençlik merkezlerine daha uzun süre devam etmelerinin onların aidiyet duygularını güçlendirdiği şekilde yorumlanabilir.

KAYNAKLAR

- AKMAN E, ARGUN Ç, AKÇAY EY (2011) Avrupa Birliği'nin değişen nüfus yapısında gençler ve AB'nin gençlik politikaları, *SÜ İİBF Sosyal ve Ekonomik Araştırmalar Dergisi*, 22, 41-71.
- AYA (2014) Federal interagency forum on child and family statistics. *America's Young Adults: Special Issue*, 2014. Washington, DC: U.S. Government Printing Office.
- BALABAN AY, İNCE İÇ (2015) Gençlerin sivil toplum kuruluşlarındaki gönüllülük faaliyetleri ve gönüllülük algısı: Türkiye Eğitim Gönüllüleri Vakfı (TEGV) örneği, *Dokuz Eylül Üniversitesi İktisadi ve İdari Bilimler Fakültesi Dergisi*, 30 (2), 149-169.
- BARATA B (2015). Gençlik Hizmetleri Ve Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerinin 15-29 Yaş Arasındaki Gençler Tarafından Bilinirlik Düzeyi. Yüksek Lisans Tezi. Fırat Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Elazığ
- BAŞ H (2017) Türkiye'de genç nüfus: sorunlar ve politikalar, *Süleyman Demirel Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2(27), 255-288
- BULUT T (2007) Cumhuriyet'in bir gençlik projesi olarak Kızılay Kampları (1936 – 1950) *ÇTTAD*, VI/14, 103–135.
- CAFOĞLU Z, OKÇU V (2013) Gençlik sorunları: Siirt ili örneği. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 43, 82-115.
- CEYLAN H (2016) Avrupa gençlik politikaları ve gönüllülük, *Uluslararası Sosyal Araştırmalar Dergisi* 9(42), 1049-1061.
- ÇAHA Ö (2018) TRA2 bölgesi gençlik araştırması, Araştırma Koordinatörü Prof. Dr. Ömer Çaha, Serhat Kalkınma Ajansı
- DCYA (2012) Department of children and youth affairs statement of strategy 2011-2014, Erişim: [https://www.dcy.gov.ie/documents/StatementofStrategy2011_2014.pdf], Erişim tarihi: 18.10.2018
- DCYA (2015) Department of children and youth affairs statement of strategy 2016 - 2019 Erişim: [https://www.dcy.gov.ie/docs/Department_of_Children_and_Youth_Affairs_Statement_of_Strate/4081.htm], Erişim tarihi: 15.10.2018

- DEVLIN M (2010) Young people, youth work and youth policy: European developments, *Youth Studies Ireland*, 5(2), 66-82.
- DURMAZEDIER J (1974) ffre. Sociologie empirique dulloisir. *Paries: Edition dul Seuil*, 1974.
- ERASMUS+ (2014) Erasmus+ Program Rehberi, Erişim: [http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/di%C4%9Fer/erasmus-programrehberi.pdf?sfvrsn=0], Erişim tarihi: 10.09.2018
- ECORYS (2011) Assessing practices for using indicators in fields related to youth. Final Report for the European Commission DG Education and Culture
- EKAGM (2017) Dünya ũlkeleri ulusal gençlik stratejileri raporu, Eğitim, Kũltũr ve Araştırmaları Genel Mũdũrlũđũ, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Gençlik Araştırmaları Haber Bũlteni. Erişim: [http://yayinlar.gsb.gov.tr/Public//Files/2018.01.31_10.25.30_D%C3%BCnya_%C3%9Clkeleri_Ulusal_Gen%C3%A7lik_Stratejileri.pdf], Erişim tarihi: 08.09.2018
- ERKAL ME (1981) Atatũrk ve gençlik, *İstanbul ũniversitesi Sosyoloji Konferansları Dergisi*, Sosyoloji konferansları 7. Atatũrk Özel Sayısı, 19, 97-118.
- EROL, S. I. (2013). Gençlere yŕnelik aktif istihdam politikaları: Japonya, Kore, in ve Tũrkiye ŕnekleri. *TũHİS İş Hukuku ve İktisat Dergisi*, 24(6), 25.
- GÖRGŪN BARAN A (2013) Genç ve gençlik: sosyolojik bakıř, *Gençlik Arařtırmaları Dergisi*, 1, 6-25.
- GSB (2013) Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ulusal Gençlik Ve Spor Politikası Belgesi, Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara.
- GSB (2015) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2015, Ulusal Gençlik ve Spor Politikası Belgesi, Gençlik Politikaları alıştayı-I.
- GSB (2016) Gençlik ve Spor Bakanlığı 2015 yılı Faaliyet Raporu. Erişim: [http://www.gsb.gov.tr/public/edit/files/strateji/2015_yili_faaliyet_raporu.pdf], Erişim tarihi: 08.09.2018
- GŪLŪ M (2013) Gençlik dŕneminde boř zaman faaliyetlerinin yeri ve ŕnemi, *Gençlik Arařtırmaları Dergisi*, 1(1), 158-169.
- GŪR B, DALMIř İ, KIRMIZIDAđ N, ÇELİK Z, BOZ N (2012) Tũrkiye'nin Gençlik Profili, Pelin Ofset, Ankara.

- HEAVEN C, TUBRIDY M (2002) Global Youth Culture and Youth Identity, chapter 11, page. 150
- IYWA (2001) Youth Work Act, 2001, Erişim, [www.irishstatutebook.ie/pdf/2001/en.act.2001.0042.pdf], Erişim tarihi: 22.10.2018
- KARAKÜÇÜK S (2014) Rekreasyon: Boş Zamanları Değerlendirme, 7. baskı, Ankara: Gazi Kitabevi. Erişim: [https://books.google.com.tr/books?id=3C2jBAAAQBAJ], Erişim tarihi: 25.10.2018
- KELLEŞ F (2017) Gençlik Merkezindeki Serbest Zaman Etkinliklerine Katılan Bireylerin Sosyal Beceri Düzeylerinin Bazı Demografik Değişkenlere Göre İncelenmesi: Adıyaman İli Örneği. Yüksek Lisans Tezi. Bartın Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Bartın.
- KESKİN NE (2014) Toplumsal Sorunlar ve Üniversite. *Toplum ve Demokrasi*, 8(17-18), 121-141.
- KIZILKAYA A, KARAKULLUKÇU ÖF, KÖMÜRCÜ C (2013) Son 10 yıllık dönemde gençlik politikaları bağlamında yaşanan demokratik evrim süreci, *Gençlik Araştırmaları Dergisi*, 1(1), 224-235.
- KÖYBAŞI N (2006) Boş Zaman Sosyolojisi Ve Boş Zamanları Değerlendirme Aracı Olarak Dinlence Turizmi Ve Kültür Turizmine Katılan Yerli Turistlerin Karşılaştırmalı Sosyolojik Analizi. Yüksek Lisans Tezi. Anadolu Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Eskişehir.
- KUL L (2011) Gençlik Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerindeki Görsel Sanat Eğitimi Çalışmalarının Tespiti (Trabzon İli Örneği). Yüksek Lisans Tezi. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- MEGSB (1988) Beş Yıllık Kalkınma Planlarında Gençlik, 1968-1988, 1. Gençlik Şurası, Milli Eğitim Gençlik ve Spor Bakanlığı, Ankara.
- ÖRTEŞ G (2010) Gençlik Ve Spor İl Müdürlüklerine Bağlı Gençlik Merkezlerinin 15-26 Yaş Arasındaki Gençler Tarafından Bilinirlik Düzeyi (Kocaeli İli Uygulaması). Yüksek Lisans Tezi. Marmara Üniversitesi Sağlık Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- ÖZDAMAR K (2015). Ölçek ve test geliştirme yapısal eşitlik modellemesi. Nisan Kitabevi. Ankara.

- SIXSMITH, J., NIC GABHAINN, S., FLEMING, C., & O'HIGGINS, S. (2007). Childrens', parents' and teachers' perceptions of child wellbeing. *Health education*, 107(6), 511-523.
- SIURALA L (2005) A European Framework For Youth Policy, Directorate of Youth and Sport Council of Europe.
- SÖNMEZOĞLU, U., POLAT, E., & AYCAN, A. (2014). Gençlik merkezi üyeleri ve bazı değişkenlere göre serbest zaman tatmin düzeyleri. *International Journal of Sport Culture and Science*, 2(Special Issue 1), 219-229.
- TAŞ HY, BİLEN M (2014) Avrupa Birliği ve Türkiye'de genç işsizliği sorunu ve çözüm önerileri, *Hak İş Uluslararası Emek ve Toplum Dergisi*, 3(6), 50-69.
- TDK (t.y.) Türk Dil Kurumu, Güncel Türkçe Sözlük.
- TUA (2013) Gençlik Program Klavuzu, 1 Ocak 2013 itibariyle geçerli versiyon, Türkiye Ulusal Ajansı, Avrupa Komisyonu Erişim: [<http://www.ua.gov.tr/docs/default-source/gen%C3%A7likprogram%C4%B1/2013yiaprogramkilavuzu.pdf?sfvrsn=0>], Erişim tarihi: 18.10.2018.
- TUNCEL F (2003) Atatürk, gençlik ve spor, *Ankara Üniversitesi Beden Eğitimi ve Spor Yüksekokulu, Spormetre*, 1(1) 9-10
- TÜTÜNCÜ, Ö., & AYDIN, İ. (2014). Toplum ve Açık Hava Rekreasyon Faaliyetleri: ABD Örneği. *Anatolia: Turizm Araştırmaları Dergisi*, 25(1), 118-120.
- ULUSAL TEZ MERKEZİ (t.y.) Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı, Tez Merkezi, Erişim: [<https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/tezSorguSonucYeni.jsp>], Erişim tarihi: 15.11.2018
- UNICEF (2011) Report on State of the World's Children 2011: Adolescence: An Age of Opportunity Asia-Pacific Interagency Group on Youth, Investing in Youth Policy.
- UNICEF (2014) Dünya Çocuklarının Durumu 2015: Geleceği Yeniden Düşleyin: Her Çocuk İçin Yenilik Dijital Raporu, Erişim: [<http://unicef.org.tr/files/bilgimerkezi/doc/Dunya%20Cocuklarının%20Durumu%202015%20Yonetici%20Ozeti.pdf>], Erişim tarihi: 15.10.2018
- USLU FB (2013) AB'de Ve Türkiye'de Gençlik Politikaları Uygulamaları. Yüksek Lisans Tezi. Dokuz Eylül Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İzmir.

WALTHER A, HEJL GM, JENSEN BT, HAYES A (2002) Working Paper 1, Youth Transitions, Youth Policy and Participation State of the Art. 29-32, Erişim: [<https://www.iris-egris.de/yoyo/pdf/YoyoWP1StateofArt.pdf>], Erişim tarihi: 21.10.2018

YAMAN, B., Akgül, B. M., Karaman, M., Ayyıldız, T., & Karaküçük, S. (2016). Gençlik merkezi faaliyetlerine katılan bireylerin serbest zaman tatmin düzeylerinin incelenmesi. *Beden Eğitimi ve Spor Bilimleri Dergisi*, 10(3).

YAVUZ C, ÇİFTÇİ İ (2017) Türkiye’de bulunan gençlik merkezlerinin durumu ve Doğu Anadolu Bölgesinin değerlendirilmesi, *Türk & İslam Dünyası Sosyal Araştırmalar Dergisi*, 4(15), 438-449.

EKLER

Ek 1- Anket İzni

Kırıkkale Üniv. Evrak Tarih ve Sayısı: 12/12/2018-E.27846

T.C.
GENÇLİK VE SPOR BAKANLIĞI
Gençlik Hizmetleri Genel Müdürlüğü

Sayı : 59777454-180.99-E.762823
Konu : Anket İzni

KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

İlgi : 04.12.2018 tarihli ve 99542719-E.8705 sayılı yazınız.

Üniversiteniz Sağlık Bilimleri Enstitüsü, Beden Eğitimi ve Spor Anabilim Dalı tezli yüksek lisans öğrencisi Özlem YILMAZ'ın, "Gençlik Merkezi Faaliyetleri ve Üyelerin Gençlik Merkezlerini Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi" isimli tez projesi kapsamında Antalya, Kocaeli, İzmir, Van, Trabzon ve Diyarbakır İl/İlçe Gençlik Merkezlerine anket uygulanması hususunda Genel Müdürlüğümüzden uygun görüş talep edilmektedir.

Bu kapsamda, "Gençlik Merkezi Faaliyetleri ve Üyelerin Gençlik Merkezlerini Kullanım Düzeylerinin İncelenmesi" isimli tez projesi ile ilgili anket çalışmasının Antalya, Kocaeli, İzmir, Van, Trabzon ve Diyarbakır İl/İlçe Gençlik Merkezlerinde uygulanması genel müdürlüğümüzde uygun görülmüştür.

Gereğini bilgilerinize rica ederim.

Emre TOPOĞLU
Bakan a.
Genel Müdür V.

Not: Bu belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununun 5. maddesi gereğince güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır.

Adres: Örnek Mahallesi Oruç Reis Caddesi No:13/A Altındağ/ANKARA
Telefon: (0312) 596 61 00 Belgeçeper: (0312) 596 61 98
Elektronik Ağ: www.gsb.gov.tr

Bilgi için: Yasemin TURHAN
Gençlik Lideri

u belge, 5070 sayılı Elektronik İmza Kanununa göre Güvenli Elektronik İmza ile imzalanmıştır.
arbelge0070sayılıElektronikİmzaManuelürünKullanımKılavuzunuİçerenGüvenliElektronikİmzaKullanımKılavuzundan yapılılabi

Ek 2- Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutum Ölçeği

Bu ölçek Gençlik Merkezi üyelerinin Gençlik Merkezi, programları ve çalışanları ile ilgili tutumlarını ortaya çıkarmak için hazırlanmıştır. Ölçek sonuçlarının sağlıklı değerlendirilebilmesi için lütfen ifadeleri dikkatlice okuyun ve sizin için anlam ifade eden şıklardan **sadece birini** işaretleyiniz. İşaretsiz ifade bırakmayınız. Ankete gönüllü olarak katkınız, samimi ve içten cevaplarınız için teşekkür ederiz.

Yüksek Lisans Öğrencisi: Özlem YILMAZ
Danışman: Dr. Öğretim Üyesi Rüstem ORHAN
Kırıkkale Üniversitesi

(I)

KİŞİSEL BİLGİLER

1. Cinsiyetiniz:

1) Kadın 2) Erkek

2. Yaş aralığınız nedir?

1) 12-15 2) 16-19 3) 20-24 4) 25-28

3. Hangi eğitim kademesinde öğrenim görmektesiniz?

1) Ortaokul 2) Lise 3) Lisans 4) Lisansüstü 5) Okumuyorum

4. Annenizin eğitim düzeyi nedir?

1) Okur yazar değil 2) İlkokul 3) Ortaokul 4) Lise 5) Lisans

5. Babanızın eğitim düzeyi nedir?

1) Okur yazar değil 2) İlkokul 3) Ortaokul 4) Lise 5) Lisans

6. Ailenizin aylık geliri nedir?

1) 0-1600 2) 1601-2500 3) 2501-3500 4) 3501-4500 5) 4501 ve üstü

7. Gençlik Merkezinden nasıl haberdar oldunuz?

1) Sosyal Medya 2) İnternet 3) Radyo-Televizyon 4) Okul 5) Çevremden

8. Ne zamandan beri Gençlik Merkezine üyesiniz?

1) 1-6 ay 2) 7-12 ay 3) 1-2 yıl 4) 2 yıl ve üzeri

9. Hangi sıklıkla Gençlik Merkezine gidiyorsunuz?

1) Haftada birkaç gün 2) Ayda birkaç gün 3) Her gün 4) Düzensiz

(II)

Gençlik Merkezi Üyelerinin Gençlik Merkezleri İle İlgili Tutumları

<i>Aşağıdaki ifadelerden her birini okuduktan sonra, bu ifadeye ne ölçüde katıldığınızı gösteren sütuna ait olan ve ifadenin hizasında bulunan kutucuğun içine X şeklinde işaretleyiniz.</i>	Kesinlikle Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kararsızım	Katılıyorum	Tamamen Katılıyorum
1.Gençlik Merkezi faaliyetleri gençlerin ihtiyaçlarına yönelik düzenleniyor.					
2.Gençlik Merkezi sosyal sorumluluk projelerine önem vermiyor.					
3.Gençlik Merkezinin faaliyetleri kendime güvenimin artmasına katkı sağlıyor.					
4.Gençlik Merkezi faaliyetleri sayesinde kendi yeteneklerimin farkına varıyorum.					
5.Gençlik Merkezi faaliyetleri yeni beceriler edinmemde beni cesaretlendiriyor.					
6.Gençlik Merkezindeki programlar güncel konulara göre düzenleniyor					
7.Gençlik Merkezindeki faaliyetler sayesinde stresten uzaklaşıyorum.					
8.Boş zamanlarımı gençlik merkezinde verimli değerlendiriyorum.					
9.Gençlik Merkezi faaliyetleri okul başarıyı olumsuz etkiliyor.					
10.Gençlik Merkezi faaliyetleri ile farklı kültürleri tanıma fırsatı buluyorum.					
11.Gençlik Merkezinin faaliyetleri üyelerin sosyalleşmesine katkı sağlıyor.					
12.Gençlik Merkezlerinde yaptığım aktiviteleri özgürce seçebiliyorum.					
13.Gençlik Merkezine sportif faaliyet yapmak için gidiyorum.					
14.Gençlik Merkezindeki akademik ve kulüp faaliyetlerinin tamamen ücretsiz olması benim için önemlidir.					
15.Gençlik Merkezinde grup halinde yapılan faaliyetleri tercih ediyorum.					
16.Gençlik Merkezinde kendimi rahat ve güvende hissediyorum.					
17.Gençlik Merkezinin faaliyetlerine kolayca katılabiliyorum.					
18.Gençlik Merkezinde çalışan gençlik liderleri her açıdan yeterlidir.					
19.Gençlik Merkezinde çalışanların bilgi ve tutumlarını yeterli görmüyorum.					
20.Gençlik Merkezindeki program/kurs/etkinlikler gençlerin fikirlerine başvurularak düzenlenmiyor.					
21.Gençlik Merkezindeki programları çağın ihtiyaçlarına uygun bulmuyorum					
22.Gençlik Merkezinin fiziki yapısını ve donanımını yeterli bulmuyorum.					
23.Gençlik Merkezini konum olarak ulaşımına uygun bulmuyorum.					
24.Gençlik Merkezi temiz ve hijyen değildir.					

25. Gençlik Merkezindeki faaliyet, kurs, çalışanlar, fiziki yapı ve donanım için önerileriniz var mı? Lütfen Belirtiniz.

ÖZGEÇMİŞ

1980 yılında Trabzon'da doğdum. İlk, orta ve lise eğitimimi Trabzon'da tamamladım. 2000 yılında K.T.Ü Tirebolu Meslek Yüksekokulu İşletmecilik bölümünden, 2006 yılında K.T.Ü Fatih Eğitim Fakültesi Beden Eğitimi ve Spor Öğretmenliği bölümünden ve 2019'da Anadolu Üniversitesi İşletme Fakültesinden mezun oldum.

2008 yılında Van'ın Başkale ilçesinde yatılı bölge okuluna atandım. Aynı ilçede Atatürk İlköğretim Okulu'nda müdür yardımcılığı ve Öğretmen Evi müdürlüğü görevlerinde bulundum. Daha sonra Van Merkez Selahaddin Eyyubi Lisesi'nde bir yıl çalıştıktan sonra Kırıkkale Zübeyde Hanım Mesleki ve Teknik Anadolu Lisesi'ne tayin oldum. 8 yıldır aynı okulda öğretmen olarak görev yapmaktayım.